

INFORME 8/2011

INFRAESTRUCTURES
FERROVIÀRIES
DE CATALUNYA
(IFERCAT)
EXERCICI 2007

INFORME 8/2011

**INFRAESTRUCTURES
FERROVIÀRIES
DE CATALUNYA
(IFERCAT)
EXERCICI 2007**

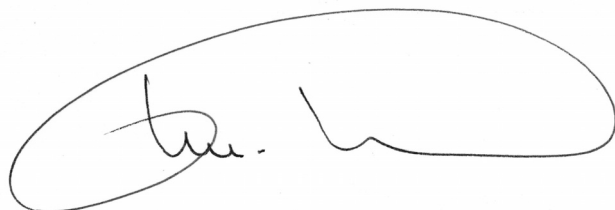
MONTSERRAT VENDRELL i TORNABELL, secretària general de la Sindicatura de Comptes de Catalunya,

CERTIFICO:

Que a Barcelona, el dia 17 de febrer del 2011, reunit el Ple de la Sindicatura de Comptes, sota la presidència del síndic major, l'Excm. Sr. Joan Colom i Naval, amb l'assistència dels síndics Sr. Jordi Pons i Novell, Sr. Jaume Amat i Reyeró, Sr. Enric Genescà i Garrigosa, Sr. Agustí Colom i Cabau, i Sr. Ernest Sena i Calabuig, actuant-hi com a secretària la secretària general de la Sindicatura, Sra. Montserrat Vendrell i Tornabell, i com a ponent el síndic Sr. Enric Genescà i Garrigosa, amb deliberació prèvia s'acorda aprovar l'informe de fiscalització 8/2011, relatiu a Infraestructures Ferroviàries de Catalunya (IFERCAT), exercici 2007.

I, perquè així consti i tingui els efectes que corresponguin, signo aquest certificat, amb el vistiplau del síndic major.

Barcelona, 2 de març del 2011

Vist i plau
El síndic major

Joan Colom i Naval

ÍNDEX

ABREVIACIONS.....	7
1. INTRODUCCIÓ	9
1.1. INTRODUCCIÓ A L'INFORME	9
1.1.1. Objecte, abast material i temporal	9
1.1.2. Metodologia.....	9
1.2. INTRODUCCIÓ A L'ENS FISCALITZAT	10
1.2.1. Antecedents, constitució i naturalesa jurídica.....	10
1.2.2. Anàlisi del grau d'execució de l'obra de la línia 9 del metro de Barcelona	10
1.2.3. Normativa bàsica aplicable	13
1.2.4. Auditories.....	14
2. FISCALITZACIÓ ECONOMICOFINANCERA	14
2.1. INTRODUCCIÓ	14
2.2. BALANÇ DE SITUACIÓ ABREUJAT A 31 DE DESEMBRE DEL 2007	15
2.2.1. Evolució del Balanç de situació.....	15
2.2.2. Immobilitzat	16
2.2.3. Deutors	21
2.2.4. Inversions financeres temporals i Tresoreria.....	22
2.2.5. Patrimoni.....	23
2.2.6. Ingressos a distribuir en diferents exercicis.....	23
2.2.7. Creditors a llarg termini	24
2.2.8. Creditors a curt termini	25
2.2.9. Administracions públiques	27
2.3. COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS CORRESPONENT A L'EXERCICI 2007.....	28
2.3.1. Evolució del Compte de pèrdues i guanys	29
2.3.2. Altres ingressos d'exploració.....	29
2.3.3. Despeses de personal.....	30
2.3.4. Altres despeses d'exploració	31
2.3.5. Ingressos i despeses financeres.....	34
3. FISCALITZACIÓ DE LA LIQUIDACIÓ PRESSUPOSTÀRIA.....	35
3.1. LIQUIDACIÓ DE L'ESTAT D'INGRESSOS.....	35
3.2. LIQUIDACIÓ DE L'ESTAT DE DESPESES.....	36
4. FISCALITZACIÓ DE LA CONTRACTACIÓ.....	40
4.1. LEGISLACIÓ APLICABLE	40

4.2.	INFORMACIÓ SOBRE LA CONTRACTACIÓ D'IFERCAT	41
5.	CONCLUSIONS	47
5.1.	FISCALITZACIÓ ECONOMICOFINANCERA	47
5.2.	FISCALITZACIÓ PRESSUPOSTÀRIA.....	51
5.3.	FISCALITZACIÓ DE LA CONTRACTACIÓ	52
6.	TRÀMIT D'AL·LEGACIONS.....	54
7.	RESPOSTA A LES AL·LEGACIONS	63

ABREVIACIONS

ACA	Agència Catalana de l'Aigua
BEI	Banc Europeu d'Inversions
DPTOP	Departament de Política Territorial i Obres Públiques
GISA	Gestió d'Infraestructures, SA
IFERCAT	Infraestructures Ferroviàries de Catalunya
IVA	Impost sobre el valor afegit
M€	Milions d'euros
METALL	Mesa Tècnica dels Aqüífers del Llobregat
PEF	Pla economicofinancer
TRLCAP	Text refós de la Llei de contractes de les administracions públiques
UTE	Unió temporal d'empreses

1. INTRODUCCIÓ

1.1. INTRODUCCIÓ A L'INFORME

1.1.1. Objecte, abast material i temporal

De conformitat amb la normativa vigent, i d'acord amb el Programa anual d'activitats de la Sindicatura de Comptes, s'emet el present informe de fiscalització relatiu a l'empresa de la Generalitat Infraestructures Ferroviàries de Catalunya (IFERCAT) corresponent a l'exercici 2007. Des del 2006 aquesta empresa és de fiscalització anual d'acord amb l'article 71 (modificat per la Llei 7/2004, del 16 de juliol) del Decret legislatiu 3/2002, del 24 de desembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya. Aquesta Sindicatura ja va emetre l'informe corresponent a l'exercici 2006 (vegeu informe de fiscalització 39/2010).

Atès que aquest informe s'ha iniciat abans de l'entrada en vigor de la Llei 18/2010, del 7 de juny de la Sindicatura de Comptes, d'acord amb la disposició transitòria tercera de la Llei esmentada, la seva tramitació es realitza segons la regulació establerta per la Llei 6/1984, del 5 de març, de la Sindicatura de Comptes, modificada per les lleis 15/1991, del 4 de juliol, 7/2002, del 25 d'abril, 7/2004, del 16 de juliol i 26/2009, del 23 de desembre.

L'objecte d'aquest informe és el següent:

- a) Anàlisi dels estats financers corresponents a l'exercici 2007.
- b) Anàlisi de la liquidació pressupostària, així com avaluació de la seva correcta realització en termes econòmics i financers.
- c) Anàlisi del compliment de la legalitat en matèria de contractació.

1.1.2. Metodologia

Les proves realitzades, de compliment i substantives, han estat aquelles que, de forma selectiva, s'han considerat necessàries per tal d'obtenir evidència suficient i adient, amb l'objectiu d'aconseguir una base raonable que permeti manifestar les conclusions que es desprenen del treball realitzat sobre la informació economicofinancera i els preceptes legals que són d'aplicació a la societat, d'acord amb les normes d'auditoria pública generalment acceptades.

1.2. INTRODUCCIÓ A L'ENS FISCALITZAT

1.2.1. Antecedents, constitució i naturalesa jurídica

IFERCAT és una empresa pública de les que estableix l'article 1.b1¹ del Decret legislatiu 2/2002, del 24 de desembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei 4/1985, del 29 de març, de l'Estatut de l'empresa pública catalana, que sotmet la seva activitat al dret privat, sens perjudici de les excepcions que assenyala la Llei.

En l'informe de fiscalització corresponent a l'exercici 2006 ja es recullen amb detall els antecedents, la constitució, l'objecte social i els òrgans de govern de l'empresa.

La composició del Consell d'Administració a 31 de desembre del 2007 és la següent:

	Nom de la persona	Càrrec que ocupa
Presidenta	Pilar de Torres i Sanahuja	Presidenta d'IFERCAT
Vocals	Carmina Llumà i Ras	Secretària general del DPTOP
	Manel Nadal i Farreras	Secretari per a la Mobilitat del DPTOP
	Xavier Casas i Masjoan	President de GISA
	Josep Mir i Bagó	President dels consells d'administració de Túnel i Accessos de Barcelona, SAC i Túnel del Cadí
	Ramon Seró i Esteve	Director general de l'Autoritat del Transport Metropolità
	Joan Carles Rovira i Garcia	Director general de l'Institut Català de Finances Holding
	Agustí Abelaira i Dapena	Cap de l'Àrea de Programes Interdepartamentals de la Secretaria General del Departament d'Economia i Finances
	Manuel Villalante i Llauredó	Director general del Transport Terrestre del DPTOP
	Oriol Balaguer i Julià	Director general de Ports, Aeroports i Costes
Secretària del Consell	Carme Sardà	

El director general d'IFERCAT era Ignacio Badiola, que va cessar a petició pròpia l'1 d'abril del 2007. Des de l'1 d'abril a 31 de desembre del 2007, el càrrec de director general va estar vacant.

1.2.2. Anàlisi del grau d'execució de l'obra de la línia 9 del metro de Barcelona

Per tal d'analitzar el grau d'execució de les obres de la línia 9 del metro de Barcelona a 31 de desembre del 2007, s'inclou el següent quadre que mostra el pressupost total de l'obra i els imports executats per cadascun dels trams en què es divideix l'obra.

1. Entitats de dret públic amb personalitat jurídica pròpia que són sotmeses a la Generalitat, però que han d'ajustar la seva activitat a l'ordenament jurídic privat.

	Pressupost aprovat (maig 2007) (a) (A)	Pressupost aprovat (maig 2006) (b) (B)	Import executat a 31.12.2007 (c) (C)	Import executat a 31.12.2006 (c) (D)	% obra executada / pressupost aprovat 2007 (C/A)	% obra executada / pressupost aprovat 2006 (D/B)	Grau d'avanç execució obres 2006-2007 (C-D)
Tram I	788.000	710.023	195.069	61.284	24,8	8,6	133.785
Tram II	791.300	805.771	421.176	296.362	53,2	36,8	124.814
Tram III	447.229	521.092	26.395	24.458	5,9	4,7	1.937
Tram IV	1.017.202	1.036.538	749.338	640.071	73,7	61,8	109.267
Instal·lacions, plans d'evacuació i seguretat	651.237	621.544	48.730	25.789	7,5	4,1	22.941
Total	3.694.968	3.694.968	1.440.708	1.047.964	39,0	28,4	392.744

Imports en milers d'euros.

Font: Elaboració pròpia a partir dels llistats interns de certificacions i compensacions financeres.

Notes:

(a) Darrer pressupost aprovat el 2007, per acord de Govern del 29 de maig del 2007.

(b) Pressupost aprovat el 2006, per acord de Govern del 30 de maig del 2006.

(c) Inclou certificacions i compensacions financeres, IVA inclòs.

Per Acord de Govern de la Generalitat de Catalunya del 29 de maig del 2007, s'autoritza IFERCAT a modificar algun dels encàrrecs recollits en el PEF, donada la necessitat de modificar algun dels projectes corresponents a alguns dels trams de construcció de la línia 9, així com a executar noves actuacions relacionades amb aquesta infraestructura. Totes aquestes modificacions no impliquen un increment de l'import global de la inversió. Així, el pressupost total del 2006 i del 2007 ascendeix a 3.694,97 M€, tot i que amb variacions entre els diferents trams. Per aquest motiu, tot i que no es modifica l'import global de la inversió, es modifiquen els pressupostos de cadascun dels trams que conformen la línia 9. A continuació es comenta per trams quines han estat les principals modificacions:

- Tram I: es produeix un augment en el pressupost de 77,98 M€, degut bàsicament a l'augment de 98,8 M€ en el pressupost de la infraestructura i estacions entre l'Aeroport i el riu Llobregat, a l'augment de 26,00 M€ en el projecte del túnel entre Mercabarna i el Parc Logístic, i a la disminució de 44,37 M€ en l'import pressupostat per les estacions del tram Llobregat-Fira.
- Tram II: la disminució del pressupost en aquest tram es concentra en els projectes de les estacions corresponents al tram.
- Tram III: baixa l'import global de la inversió a realitzar en 73,86 M€ bàsicament en disminuir 40,00 M€ en la construcció del túnel corresponent a aquest tram i, 28,30 M€ en la construcció de tres de les estacions d'aquest tram.
- Tram IV: la disminució de 19,34 M€ es compon, principalment, d'una disminució de 73,8 M€ en les obres de condicionament de les diferents estacions que conformen aquest tram, i d'un augment de 36,5 M€ per les obres d'execució del túnel i d'un augment en 13,2 M€ de l'import previst per a les obres de l'intercanviador de Sagrera-Meridiana.

- Instal·lacions: l'augment de 29,69 M€ registrat en el pressupost destinat a les inversions en instal·lacions es deu, principalment, a l'augment dels imports destinats a les escales mecàniques en 6,10 M€, i a les despeses previstes per a l'alimentació elèctrica provisional des de l'estació de Can Zam, que suposa una inversió no prevista de 8,50 M€.

A 31 de desembre del 2007, del darrer pressupost aprovat de les obres de la línia 9, que era de 3.694,97 M€, igual que el de l'exercici 2006, s'havien executat actuacions per un import total de 1.440,71 M€, el que suposa un grau d'execució del 39,0% del pressupost.

Si es compara amb l'obra executada a 31 de desembre del 2006, es pot veure que el grau d'execució ha augmentat en 10,6 punts percentuals. El grau d'avanç de l'obra varia segons els diferents trams. A continuació s'analitza el grau d'execució de cadascun d'aquests trams.

- Tram I: Aeroport - Parc Logístic de la Zona Franca: és el tram que presenta un major augment de l'obra executada durant l'exercici 2007. Aquest augment és degut al fet que en aquest exercici s'inicia l'excavació del túnel entre el Mas Blau i l'aeroport (mentre que en el 2006 només es va executar obra del túnel en el tram del Parc logístic de la Zona Franca). A més, també s'executen actuacions d'obra civil en la majoria d'estacions corresponents a aquest tram. Per aquests motius, el percentatge d'obra executada respecte del pressupost a 31 de desembre del 2007, augmenta del 8,6% a 31 de desembre del 2006 al 24,8% a 31 de desembre del 2007.
- Tram II: Parc Logístic de la Zona Franca - Zona Universitària: el percentatge d'execució de les obres d'aquest tram a 31 de desembre del 2006 era del 36,8% i durant el 2007 s'incrementa fins al 53,2%. Aquest augment és degut bàsicament a l'avenç en l'execució de les obres del viaducte i estacions de la part final d'aquest tram a la Zona Franca, i a la realització de les obres de construcció del pou d'atac de la tuneladora a Can Tunis.
- Tram III: Zona Universitària - Sagrera: aquest és el tram on el projecte continua presentant un major endarreriment, ja que a 31 de desembre del 2007 només s'havia realitzat el 5,9% del total pressupostat per aquest tram. Les úniques actuacions que s'havien realitzat fins al 31 de desembre del 2007 corresponen a diferents obres en quatre de les futures estacions d'aquest tram.
- Tram IV: Sagrera - Gorg/Can Zam: és el tram de l'obra que presenta un grau d'execució més elevat. A 31 de desembre del 2007 s'havia executat el 73,7% del pressupost. Aquestes obres corresponen bàsicament a les d'execució del túnel, que durant l'any 2007 continuen avançant, i a diverses actuacions d'obra civil en alguna de les estacions corresponents a aquest tram.

Segons manifesten els responsables de l'entitat, al llarg del 2007 les obres corresponents a la línia 9 han estat objecte de certs imprevistos que han influït en el seu grau d'avançament. Aquests imprevistos han estat els següents:

- A inicis d'any només estava en funcionament una de les tres tuneladores que havien de funcionar, concretament en un petit ramal d'enllaç entre la línia 9 i la línia 4 per Via Trajana.
- A l'estiu, la tuneladora es va parar a Sant Andreu, a l'espera que es resolguessin informes sobre la consolidació del subsòl sota tres edificis del carrer Josep Soldevila.
- En el Prat, es va iniciar el muntatge d'una altra tuneladora. En aquest tram, ja hi ha dues estacions, de sis, en construcció. El traçat es va variar per evitar passar pel centre.
- A mitjans de l'any 2007 encara estava per definir el tram entre Lesseps i Zona Universitària, perquè es van fer prospeccions geològiques per determinar si hi havia un traçat tècnic més fiable i segur que el vigent. Aquestes prospeccions estaven pràcticament acabades al setembre i l'estudi definitiu havia d'estar enllestit a finals d'any.

1.2.3. Normativa bàsica aplicable

La normativa bàsica aplicable a IFERCAT és la següent:

- Directiva 2004/17/CE del Parlament Europeu i del Consell del 31 de març del 2004, sobre coordinació dels procediments d'adjudicació de contractes en els sectors de l'aigua, de l'energia, dels transports i dels serveis postals.
- Llei 48/1998, del 30 de desembre, sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i les telecomunicacions, per la qual s'incorporen a l'ordenament jurídic espanyol les Directives 93/38/CEE i 92/13/CEE.
- Reial decret legislatiu 2/2000, del 16 de juny, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de contractes de les administracions públiques (TRLCAP).
- Reial decret 1098/2001, del 12 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament general de la Llei de contractes de les administracions públiques.
- Llei 4/2006, del 31 de març, ferroviària, així com la restant normativa ferroviària del sector del transport.
- Lleis de pressupostos anuals de la Generalitat.
- Decret legislatiu 1/2002, del 24 de desembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de patrimoni de la Generalitat de Catalunya.
- Decret legislatiu 2/2002, del 24 de desembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei 4/1985, del 29 de març, de l'Estatut de l'empresa pública catalana.

- Decret legislatiu 3/2002, del 24 de desembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya.
- Decret 308/2006, del 25 de juliol, d'aprovació dels Estatuts de l'ens Infraestructures Ferroviàries de Catalunya.

Per la seva rellevància i especificitat, en l'informe de fiscalització corresponent a l'exercici 2006, es van detallar els principals aspectes referents al Pla economicofinancer (PEF) aprovat en sessió de Govern del 5 d'octubre del 2004 (vigent a 31 de desembre del 2007) i el Conveni entre Gestió d'Infraestructures, SA (GISA) i IFERCAT aprovat en sessió de Govern del 28 de desembre del 2004.

1.2.4. Auditories

Els comptes anuals abreujats d'IFERCAT de l'exercici 2007 han estat auditats per KPMG Auditores, SL, que van emetre un informe favorable sense excepcions.

A part de l'informe d'auditoria esmentat, la Intervenció General del Departament d'Economia i Finances va emetre un informe de diagnòstic economicofinancer a 31 de desembre del 2007, que consistia en un diagnòstic sobre l'equilibri economicofinancer de l'entitat i la possible tendència dels seus resultats en el futur. També s'hi explicaven els canvis més importants produïts al llarg de l'exercici 2007. Aquest informe no es pot interpretar, en cap cas, com un dictamen d'auditoria.

2. FISCALITZACIÓ ECONOMICOFINANCERA

2.1. INTRODUCCIÓ

La Sindicatura de Comptes ha realitzat les proves i els procediments d'auditoria necessaris per tal de verificar els estats financers d'IFERCAT de l'exercici 2007.

En l'epígraf 2.2 es presenta, a efectes comparatius, el Balanç de situació abreujat a 31 de desembre del 2006 i del 2007, així com les notes corresponents, i en l'epígraf 2.3 es presenten, a efectes comparatius, els comptes de pèrdues i guanys abreujats corresponents als exercicis finalitzats el 31 de desembre del 2006 i del 2007, així com les notes corresponents. Cal assenyalar que IFERCAT segueix, tal com correspon, les prescripcions del Pla general de comptabilitat amb les adaptacions al Pla general de comptabilitat pública, quan escau.

2.2. BALANÇ DE SITUACIÓ ABREUJAT A 31 DE DESEMBRE DEL 2007

A continuació es presenta el Balanç de situació abreujat a 31 de desembre del 2006 i a 31 de desembre del 2007.

Balanç de situació abreujat a 31 de desembre del 2006 i del 2007

	31.12.2007	31.12.2006	Variació 2007/2006	% variació 2007/2006
ACTIU				
Immobilitzat				
Immobilitzacions immaterials	32.281	21.890	10.391	47,5
Immobilitzacions materials	236.694	119.909	116.785	97,4
Immobilitzacions materials en curs	1.472.960.408	1.042.156.069	430.804.339	41,3
Fiances constituïdes a llarg termini	518	179	339	189,4
Total Immobilitzat	1.473.229.901	1.042.298.047	430.931.854	41,3
Actiu circulant				
Deutors	73.104.487	140.577.548	(67.473.061)	(48,0)
Inversions financeres temporals	44.503.474	18.500.000	26.003.474	140,6
Tresoreria	56	104.643	(104.587)	(99,9)
Total Actiu circulant	117.608.017	159.182.191	(41.574.174)	(26,1)
Total Actiu	1.590.837.918	1.201.480.238	389.357.680	32,4
PASSIU				
Patrimoni	419.686.400	348.060.000	71.626.400	20,6
Resultats negatius exercicis anteriors	(303.461)	-	(303.460)	-
Resultat de l'exercici (pèrdues)	(132.088)	(303.461)	171.373	-
Total Patrimoni	419.250.851	347.756.539	71.494.312	20,6
Ingressos a distribuir en diferents exercicis	4.626.000	4.626.000	0	-
Creditors a llarg termini	973.000.000	771.000.000	202.000.000	26,2
Creditors a curt termini	193.961.067	78.097.699	115.863.368	148,4
Total Passiu	1.590.837.918	1.201.480.238	389.357.680	32,4

Imports en euros.

Font: Comptes anuals d'IFERCAT de l'any 2007.

2.2.1. Evolució del Balanç de situació

El Balanç de situació a 31 de desembre del 2007 presenta respecte al del 31 de desembre del 2006 un augment de 389,36 M€ ja que passa d'una xifra de 1.201,48 M€ al tancament del 2006 a una xifra de 1.590,84 M€ al tancament de l'exercici 2007. Aquesta variació suposa un augment del 32,4% en la xifra total de l'Actiu i del Passiu.

L'evolució del Balanç de situació d'IFERCAT està marcada pel ritme d'execució de les obres assumides per IFERCAT (principalment les de la línia 9 del Metro de Barcelona), donat que la totalitat de les obres assumides per IFERCAT estan en fase d'execució. Les certificacions que els contractistes van rebent, així com la resta de despeses inherents a

aquestes obres (despeses financeres, bàsicament) es van activant en l'Immobilitzat material en curs i no tenen cap impacte en el Compte de pèrdues i guanys. La partida de l'Actiu que presenta la variació més destacable en import és Immobilitzacions materials en curs, que augmenta 430,80 M€.

Per fer front als successius pagaments als contractistes i creditors d'aquestes obres, IFERCAT va disposant del finançament bancari atorgat pel Banc Europeu d'Inversions (BEI) (dels 1.300,00 M€ atorgats entre els anys 2004 i 2007, a 31 de desembre del 2007 s'havien disposat 973,00 M€). Entre l'any 2006 i l'any 2007, IFERCAT va incrementar les disposicions en 202,00 M€. A més, també va rebre aportacions al fons patrimonial per part de la Generalitat de Catalunya segons l'import estipulat en les diferents lleis anuals de pressupostos de la Generalitat de Catalunya, és a dir, 150,00 M€ l'any 2005, 198,00 M€ l'any 2006 i 71,63 M€ l'any 2007.

A continuació s'analitzen de forma més detallada els diferents epígrafs del Balanç de situació.

2.2.2. Immobilitzat

El conjunt de l'Immobilitzat net, format per Immobilitzacions immaterials, Immobilitzacions materials, Immobilitzacions materials en curs i Fiances constituïdes a llarg termini passa de 1.042,30 M€ el 2006 a 1.473,23 M€ el 2007, el que suposa un augment del 41,3%. La causa principal és l'augment que es produeix en Immobilitzat material en curs, que passa de 1.042,15 M€ el 2006 a 1.472,96 M€ el 2007 tal com s'explica en l'epígraf anterior. S'analitzen a continuació els moviments que s'han produït en les principals partides de l'Immobilitzat.

2.2.2.1. Immobilitzacions materials en curs

En les immobilitzacions materials en curs es van anar activant tots els costos de les obres i dels projectes en curs, dels quals IFERCAT és el titular a 31 de desembre del 2007 i són les següents:

- Obres de la línia 9 del metro de Barcelona.
- Eix Transversal Ferroviari.
- Línia Orbital de la Regió Metropolitana de Barcelona.

El criteri emprat per IFERCAT en la comptabilització d'aquestes obres i projectes és el d'activar totes les despeses directament relacionades amb les obres (certificacions, càrrega financera, expropiacions, honoraris de projectes, etc.). En el moment en què finalitzi cada una de les obres esmentades anteriorment i en comenci l'explotació comercial, IFERCAT imputarà en el Compte de pèrdues i guanys la corresponent amortització d'aquestes infraestructures, en funció de la seva vida útil.

El moviment de les partides que componen l'immobilitzat material en curs durant l'any 2007 és el següent:

Immobilitzat material en curs	Saldo a 31.12.2006	Addicions/baixes	Saldo a 31.12.2007
Expropiacions	19.780.932	2.406.266	22.187.198
Serveis afectats	7.312.941	0	7.312.941
Certificacions construccions en curs	884.243.362	338.572.002	1.222.815.364
Interessos crèdits bancaris	41.699.398	37.522.318	79.221.716
Comissions bancàries	200.000	0	200.000
Ingressos bancaris per inversions	(1.568.365)	(171.449)	(1.739.814)
Projectes línia 9	2.096.496	2.200.200	4.296.696
Projectes Eixos	559.042	1.237.454	1.796.496
Revisions de preus	68.596.038	49.037.548	117.633.586
Compensació financera	19.174.127	0	19.174.127
Altres construccions en curs	62.098	0	62.098
Total Immobilitzat material en curs	1.042.156.069	430.804.339	1.472.960.408

Imports en euros.

Font: Dades extretes dels majors d'IFERCAT.

Les partides que componen aquest immobilitzat material en curs són les següents:

- **Expropiacions:** en aquest compte es registren els imports satisfets com a preu just pagat en les expropiacions de terrenys i de construccions afectades per les obres de construcció de la línia 9 del metro de Barcelona. El Departament de Política Territorial i Obres Públiques (DPTOP) és qui tramita els procediments d'expropiació forçosa. Segons l'Acord de Govern del 28 de desembre del 2004, s'atribueix a IFERCAT la condició de beneficiari² de les esmentades expropiacions, i s'estableix un import per obligacions econòmiques derivades de la condició de beneficiari de 27,15 M€, que seran assumides per IFERCAT. Així, en aquesta partida de l'immobilitzat material en curs s'hi van registrant els béns expropiats que, a 31 de desembre del 2007 ascendien 22,19 M€.
- **Serveis afectats:** en aquest compte es registren les compensacions pagades als titulars de béns o serveis afectats per les obres de la línia 9 que es troben dins l'espai destinat a les obres de la línia 9, per les despeses suportades per permetre l'execució de les obres, al seu pas pel bé o servei afectat (generalment canvis en les conduccions de gas, de fibra òptica, etc). En aquests casos, IFERCAT no esdevé titular del bé, sinó que es limita a compensar al titular per les despeses incorregudes en la modificació o reposició dels béns o serveis afectats.
- **Certificacions construccions en curs:** en aquesta partida es registren els imports de les certificacions d'obra rebudes dels contractistes per l'execució de les obres en curs.

2. Segons l'article 2 de la Llei d'expropiació forçosa, poden ser beneficiaris de l'expropiació forçosa per causa d'utilitat pública les entitats i concessionaris a qui se'ls reconegui legalment aquesta condició.

Ja en l'exercici 2004, com a conseqüència de la subrogació d'IFERCAT en la posició contractual de la Generalitat de Catalunya, es van traspasar les certificacions d'obra corresponents a la línia 9 del metro de Barcelona, que ascendien a 20,88 M€. En l'exercici 2007 s'han activat 338,57 M€.

- Interessos de crèdits bancaris: en aquesta partida es comptabilitzen els interessos liquidats pels préstecs subscrits i disposats amb el BEI per al finançament de les obres de la línia 9.
- Comissions bancàries: hi ha registrades les comissions satisfetes al BEI per la formalització dels dos préstecs per al finançament de les obres de la línia 9, i que es liquiden en el moment d'efectuar la primera disposició dels préstecs. La primera disposició del primer préstec de 650,00 M€ va ser al desembre del 2004, mentre que la del segon préstec, també de 650,00 M€ (tot i que dividit en dues parts, la primera de 300 M€ atorgada el 2005, i la segona de 350 M€ atorgada el 2006) va ser per primer cop al maig del 2006. Cadascuna de les comissions ha estat de 100.000 €.
- Ingressos bancaris per inversions: dins d'aquesta partida es comptabilitzen els ingressos obtinguts per la remuneració dels saldos a favor d'IFERCAT en els comptes bancaris, així com la rendibilitat obtinguda mitjançant la contractació de valors de renda fixa a curt termini. De la mateixa manera que tota la despesa financera relacionada amb les obres i projectes en curs es va activant en les partides d'Interessos de crèdits bancaris i de Comissions bancàries, aquests ingressos són activats com a menor import de l'immobilitzat material en curs a causa que els excedents de tresoreria que permeten l'obtenció d'aquests ingressos provenen de sobrants dels préstecs contractats amb el BEI pel finançament de les obres de la línia 9. Per aquest motiu IFERCAT considera que aquests ingressos han de suposar un menor cost d'aquestes obres.

Tal com ja es va argumentar en l'informe 39/2010 corresponent a IFERCAT 2006, aquests ingressos bancaris no s'haurien de minorar del cost de l'immobilitzat en curs sinó que s'haurien d'haver reconegut com a major ingrés de l'exercici. Per coherència amb aquest criteri, les despeses financeres corresponents a finançament que transitòriament no s'aplica a la inversió, no s'haurien d'haver activat, sinó que s'haurien d'haver considerat com a despesa financera de l'exercici. En concret, per l'exercici 2007, l'import de la despesa financera que no s'hauria d'haver activat és de 0,37 M€ i l'ingrés financer minorat de l'actiu és de 0,17 M€.

- Projectes de la línia 9: en aquesta partida es registren les despeses suportades per la redacció dels projectes corresponents a nous encàrrecs rebuts segons Acord de Govern del 27 de setembre del 2005. El cost de redacció d'aquests nous projectes s'estima en 4,80 M€, segons l'Acord, dels quals a 31 de desembre del 2007, s'han registrat 4,30 M€.

Dins d'aquest compte es troben registrats, entre altres conceptes, una part dels honoraris satisfets per l'assessorament a l'empresa per articular un model de gestió que permetés que IFERCAT no computés com a Administració pública a afectes de SEC-95.

Aquests honoraris han estat activats com a més immobilitzat en curs per l'import facturat a l'exercici 2006, 0,41 M€, criteri que, a més, diferia de l'aplicat en l'exercici 2005 quan aquests mateixos honoraris es van registrar com a despesa de l'exercici.

Donat que es tracta d'honoraris que no corresponen a cap obra en concret, s'haurien de registrar com a més despesa i no com a immobilitzat material en curs.

Per altra banda, en l'exercici 2007 s'ha comptabilitzat com a abonament de menys 56.353 €, una factura que s'hauria d'haver activat. El 2008 l'entitat ja ha efectuat la rectificació corresponent.

- Projectes Eix Transversal Ferroviari i Línia Orbital Ferroviària de la Regió Metropolitana de Barcelona: el 13 de desembre del 2005 el Govern encomanà a IFERCAT les actuacions necessàries per al desenvolupament del futur Eix Transversal Ferroviari i la Línia Orbital de la Regió Metropolitana de Barcelona. En aquesta partida s'han anat activant els costos relacionats amb aquests dos projectes, en concepte d'estudis informatius i d'impacte ambiental.
- Revisions de preus: en els contractes signats amb els contractistes s'inclou la possibilitat d'efectuar revisions de preus en casos determinats. De la mateixa manera que s'activen les certificacions d'obra, les revisions de preus també s'activen com a major cost de l'obra.
- Compensació financera: en aquesta partida hi figura bàsicament la compensació als contractistes pel canvi del sistema de pagament mitjançant "certificació final d'obra", per substituir-lo per un sistema de pagament mitjançant "certificacions parcials o mensuals". En el moment en què es va formalitzar aquest canvi en el contracte, els interessos meritats fins al moment es van abonar al contractista i es va pagar una compensació en concepte de cancel·lació del crèdit que tenia el contractista amb IFERCAT.
- Altres construccions en curs: en aquesta partida es van registrar durant l'exercici 2002 les despeses operatives (bàsicament despeses de personal i serveis exteriors) incorregudes durant aquell exercici (any de constitució d'IFERCAT), ja que es van considerar necessàries per portar a terme l'explotació de la infraestructura de la línia 9. Es considera que aquest tipus de despeses s'hauria de comptabilitzar com a despeses de primer establiment o de posada en marxa, i no com a més cost de l'immobilitzat, i que s'hauria d'efectuar la corresponent amortització en un termini màxim de cinc anys.

2.2.2.2. Convenis entre el DPTOP, GISA, IFERCAT i FIRA 2000

En l'informe corresponent a l'exercici 2006 es fa una descripció detallada dels tres convenis signats entre les parts esmentades, pels quals GISA, IFERCAT i FIRA 2000 es comprometen a adoptar els acords necessaris per executar les obres de construcció del

“pou d’entrada” de la línia 9 en els terrenys de Fira 2000, i a ocupar únicament els espais assenyalats per les parts.

D’aquests tres convenis en resulten un dret d’ocupació temporal, una compravenda amb part del pagament aplaçada (cessió temporal d’ús de la galeria de serveis) i una cessió d’ús gratuïta del passadís de comunicació.

A parer de la Sindicatura de Comptes, les observacions que s’extreuen d’aquests tres convenis són les següents:

- És correcta la comptabilització dels drets d’ocupació temporal així com els imports d’aquests drets.
- Cessió temporal d’ús de la galeria de serveis: tot i que el conveni defineix aquesta operació com una cessió d’ús temporal, és parer de la Sindicatura de Comptes que, per les condicions d’aquesta operació es pot deduir que es tracta d’una compravenda amb una part del pagament ajornat. És per això que s’hauria de comptabilitzar segons el procediment que es va recomanar en l’informe 39/2010 corresponent a IFCAT 2006.
- Cessió d’ús gratuïta del passadís de comunicació: és parer de la Sindicatura que, a partir del conveni, es produeix una cessió d’ús gratuïta per part d’IFERCAT a Fira 2000, per la part del passadís de comunicació que construeix IFCAT.

Per tant, aquest passadís de comunicació s’ha de donar de baixa de l’immobilitzat en curs, i reconèixer l’immobilitzat cedit en cessió, d’acord amb les normes del Pla general de comptabilitat pública.

2.2.2.3. *Immobilitzacions materials*

El moviment de les partides que componen l’immobilitzat material durant l’any 2007 és el següent:

Immobilitzacions materials	Saldo a 31.12.2006	Addicions/baixes	Saldo a 31.12.2007
Cost			
Altres instal·lacions	0	79.023	79.023
Mobiliari	49.909	57.827	107.736
Equips procés informàtic	92.715	24.187	116.902
Total Cost	142.624	161.037	303.661
Amortització acumulada			
Altres instal·lacions	0	(6.619)	(6.619)
Mobiliari	(4.229)	(9.561)	(13.790)
Equips procés informàtic	(18.486)	(28.072)	(46.558)
Total Amortització acumulada	(22.715)	(44.252)	(66.967)
Total Immobilitzacions materials	119.909	116.785	236.694

Imports en euros.

Font: Dades extretes dels majors d’IFERCAT.

Dintre de les immobilitzacions materials es registren les instal·lacions i el mobiliari corresponent a les oficines d'IFERCAT així com els equips de procés informàtic, que es presenten pel seu valor de cost, una vegada deduïdes les amortitzacions corresponents.

L'amortització es realitza seguint el mètode lineal, segons els següents anys de vida útil:

Concepte	Anys de vida útil
Altres instal·lacions, utilatge i mobiliari	10
Equips procés informàtic	4

IFERCAT dota l'amortització dels seus elements d'immobilitzat a partir del primer dia del mes d'activació del bé, independentment del dia del mes en què es registra l'activació del bé. Es recomana que es comencin a amortitzar els béns a partir del dia de l'activació, que ha de coincidir amb la seva data d'entrada en funcionament, i no considerant tot el mes sencer, com es fa actualment.

D'altra banda, la major part de les addicions a l'immobilitzat material de l'any 2007 tenen dates de factura del mes de novembre del 2006, tot i que han estat registrades al març del 2007, a causa d'un retard en la gestió del departament d'administració. El fet de no haver activat aquests elements d'immobilitzat material en la data correcta provoca una manca de despesa d'aproximadament 2.600€ l'any 2006 per la manca de dotació a l'amortització i una manca de despesa d'aproximadament 3.874€ pel mateix concepte, per l'exercici 2007.

2.2.3. Deutors

El detall de l'epígraf Deutors a 31 de desembre del 2007 és el següent:

Deutors	31.12.2006	31.12.2007
Clients per vendes i prestació de serveis	242	0
Deutors diversos:	76.139.864	1.356.474
- GISA	839.864	1.356.474
- Generalitat de Catalunya	75.300.000	0
Acomptes de remuneracions	0	1.345
Administracions públiques (veure nota 2.2.9)	64.437.442	71.746.668
Total Deutors	140.577.548	73.104.487

Imports en euros.

Font: Dades obtingudes dels comptes anuals d'IFERCAT.

Dins dels Deutors diversos, s'inclou el saldo a cobrar de GISA i el saldo a cobrar de la Generalitat de Catalunya. En l'any 2007, tota l'aportació de la Generalitat de Catalunya s'ha

cobrat durant l'exercici. És per això que el saldo a 31 de desembre del 2007 és zero, a diferència de l'any anterior.

El saldo a cobrar de GISA a 31 de desembre correspon a la facturació d'IFERCAT a GISA per l'exercici corresponent. Ambdós imports han estat cobrats l'any següent als respectius exercicis.

La facturació d'IFERCAT a GISA respon a la base vuitena del conveni signat el 29 de desembre del 2004 entre GISA i IFERCAT.

De la revisió del càlcul d'aquest ingrés es comprova que correspon a la refacturació en un percentatge aproximat del 75,0% de les despeses pròpies d'IFERCAT (arrendaments, despeses de reparació i manteniment, serveis de professionals independents, sous i salaris i altres despeses d'explotació) en l'any 2006, i d'aproximadament el 90% en l'any 2007.

Es reiteren aquí les observacions que en relació amb aquesta qüestió es van fer en l'informe 39/2010 corresponent a IFERCAT 2006:

- a) El conveni signat entre GISA i IFERCAT no determina clarament i detallada els conceptes i la forma de càlcul de les despeses a facturar per IFERCAT a GISA, ja que no es defineixen els conceptes a refacturar ni els criteris d'imputació de les despeses. El càlcul d'aquest import anual que IFERCAT factura a GISA hauria d'estar suportat mitjançant un estudi més detallat.
- b) No queda justificat el fet que IFERCAT refacturi a GISA una part significativa de les seves despeses d'estructura. És clar que IFERCAT no genera ingressos actualment, ja que està en una fase de construcció de la línia 9, i no d'explotació d'aquesta i, per tant, requereix d'una font d'ingressos que li permeti equilibrar el Compte de pèrdues i guanys. Aquests ingressos, però no haurien de provenir de la facturació a GISA de les despeses d'estructura d'IFERCAT.

2.2.4. Inversions financeres temporals i Tresoreria

Fins a la signatura de l'adhesió d'IFERCAT al sistema de centralització de tresoreria (*cash pooling*) de la Generalitat de Catalunya, IFERCAT contractava valors de deute públic a curt termini amb els excedents de tresoreria de què disposava. Arran de la signatura d'aquest conveni, el 18 de juliol del 2007, els comptes bancaris d'IFERCAT diàriament es deixen a zero. Aquests fons que són arrossegats al compte de la Tresoreria són remunerats a euríbor a un mes. Per aquest motiu a 31 de desembre del 2007 el saldo dels valors de renda fixa a curt termini és de zero euros. Com a mesura de seguretat, les entitats públiques disposen d'uns mínims per tenir capacitat de pagament diari que, en el cas d'IFERCAT és d'11.000€. La liquidació d'interessos s'efectua per períodes semestrals vençuts.

2.2.5. Patrimoni

El moviment del patrimoni des del 31 de desembre del 2006 és el següent:

Concepte	Fons patrimonial	Resultats negatius d'exercicis anteriors	Pèrdues i guanys	Total
Saldo a 31 de desembre del 2006	348.060.000	-	(303.461)	347.756.539
Aplicació de resultats de l'exercici 2006	-	(303.461)	303.461	-
Aportació al fons patrimonial	71.626.400	-	-	71.626.400
Resultats de l'exercici 2007	-	-	(132.088)	(132.088)
Saldo a 31 de desembre del 2007	419.686.400	(303.461)	(132.088)	419.250.851

Imports en euros.

Font: Dades extretes dels comptes anuals d'IFERCAT.

El fons patrimonial d'IFERCAT el componen les aportacions al fons patrimonial rebudes de la Generalitat de Catalunya.

D'acord amb la Llei de pressupostos per a l'exercici 2007, l'aportació al fons patrimonial havia de ser de 107,44 M€, i només s'han rebut 71,63 M€. A 31 de desembre de 2007 aquest import s'havia cobrat en la seva totalitat.

2.2.6. Ingressos a distribuir en diferents exercicis

El moviment d'Ingressos a distribuir en diferents exercicis d'IFERCAT durant l'exercici 2007 és el següent:

	Subvenció de capital	Total
Saldo a 31 de desembre del 2006 i del 2007	4.626.000	4.626.000

Imports en euros.

Font: Dades extretes dels comptes anuals d'IFERCAT.

L'import registrat com a subvenció de capital correspon a la compensació rebuda de GISA com a conseqüència de la subrogació d'IFERCAT en la posició jurídica de GISA en les obres de la línia 9 del metro de Barcelona.

Segons l'Acord de Govern del 28 de desembre del 2004 s'autoritza IFERCAT a efectuar el pagament de les factures de les obres de la línia 9 del Metro directament als contractistes adjudicataris de les obres. També s'autoritza la subrogació d'IFERCAT en la posició contractual assumida per GISA en els contractes de crèdit vigents signats per GISA amb els contractistes adjudicataris de les obres.

Per tal de compensar els costos que aquesta subrogació suposa per a IFERCAT (bàsicament pel fet que a partir d'aquest moment és IFERCAT qui pagarà les obres al

contractista); en la base vuitena del conveni subscrit el dia 29 de desembre del 2004 entre IFERCAT i GISA s'estipula que GISA:

compensarà IFERCAT en una quantia equivalent a l'import de la "Comissió d'Estructuració de projecte i compromís de finançament" corresponent a la signatura del "Contracte marc per al finançament de la línia 9 del Ferrocarril Metropolità de Barcelona del 28 d'octubre del 2003", així com l'import de la "Comissió d'assegurament i sindicació dels Acords de finançament" corresponent a la formalització per part d'IFERCAT dels acords de finançament que es contemplen en l'esmentat Contracte marc.

En relació amb aquesta qüestió, el 2007 són vigents les observacions que es van fer en l'informe 39/2010 corresponent a IFERCAT 2006. Per tant, és parer de la Sindicatura de Comptes que la primera part, 50% d'aquest import, s'hauria d'haver comptabilitzat com a ingrés de l'exercici per compensar la despesa ja pagada en l'exercici 2003 i, quant a la segona part de la comissió, s'hauria de reconèixer com a ingrés en tant aquesta comissió ja no s'ha de pagar, ja que el contracte marc de finançament no s'ha utilitzat com la base del finançament d'IFERCAT.

2.2.7. Creditors a llarg termini

L'import total dels deutes amb entitats de crèdit a llarg termini ha augmentat en 202,00 M€ (26,2%). El detall del deute amb entitats de crèdit a 31 de desembre del 2006 i del 2007, desglossat entre el curt i el llarg termini, és el següent:

Entitat	Import inicial o límit	Data formalització	Termini (anys)	Amortització	Saldo a 31.12.2006		Saldo a 31.12.2007	
					Curt termini	Llarg termini	Curt termini	Llarg termini
BEI	650.000.000	Octubre 2004	30	Pagament anual a partir de setembre del 2012 fins al setembre del 2035	-	650.000.000	-	650.000.000
BEI	300.000.000	Desembre 2005	30	Diverses anualitats (a)	-	121.000.000	-	275.000.000
BEI	350.000.000	Febrer 2006	30	Diverses anualitats consecutives i iguals entre si (b)	-	-	-	48.000.000
Total					-	771.000.000	-	973.000.000

Imports en euros.

Font: Dades extretes dels contractes de crèdit i dels majors d'IFERCAT.

Notes:

El préstec formalitzat l'octubre del 2004 té un interès variable indexat a l'euríbor i els altres dos préstecs, formalitzats el desembre del 2005 i el febrer del 2006, tenen un interès fix.

(a) De les diferents disposicions efectuades del préstec, entre 2006 i 2007, totes, llevat d'una, s'amortitzen en anualitats iguals i consecutives, amb una carència de set anys i un període d'amortització des de la disposició de trenta anys. Hi ha una disposició de 44 M€ efectuada el 2007, però, que s'amortitza en un sol pagament anual en el darrer dels trenta anys des que es disposa.

(b) La primera en la data de pagament anual immediatament posterior al setè any com a màxim, a comptar des de la data de disposició i la darrera amb venciment a la data de pagament immediatament anterior -o coincident- a la data d'expiració d'un període de quatre anys com a mínim i de trenta anys com a màxim.

Els imports dels deutes amb les entitats de crèdit estan correctament classificats en funció del seu venciment, a llarg termini, en el Balanç de situació a 31 de desembre del 2007.

Els tres préstecs contractats disposen d'una carta de conformitat de la Generalitat de Catalunya. Els límits aprovats en la Llei de pressupostos per les operacions d'endeutament a llarg termini d'IFERCAT es compleixen.

A 31 de desembre del 2007 IFERCAT no ha disposat de 25,00 M€ del préstec signat amb el BEI en el mes de desembre del 2005, ni tampoc ha disposat de 302,00 M€ del préstec de 350,00 M€ signat amb el BEI el mes de febrer del 2006.

Per altra banda a 31 de desembre del 2007 existeixen permutes financeres (*swap*) de tipus d'interès amb un nominal de 650,00 M€ que meriten un tipus d'interès fix.

Per tal de tenir una idea aproximada del cost mitjà del finançament provinent d'entitats de crèdit es calcula la ràtio entre les despeses financeres provinents dels crèdits a llarg termini (que són les despeses financeres activades com a immobilitzat en curs) i la mitjana de saldos dels crèdits a llarg termini, que figuren en el Balanç. El valor d'aquesta ràtio és del 4,3% el 2007 (4,5% el 2006).

Donat que els interessos dels préstecs a llarg termini que té la societat s'activen com a més cost de l'immobilitzat en curs, la despesa financera per préstecs amb entitats de crèdit que figura en el Compte de pèrdues i guanys és molt baixa en relació amb l'elevat volum d'endeutament que té la societat, que suposa un 61,2% del total passiu de l'any 2007 (aquest percentatge era del 64,2% el 2006).

2.2.8. Creditors a curt termini

El detall dels Creditors a curt termini a 31 de desembre del 2006 i del 2007 és el següent:

Creditors a curt termini	31.12.2006	31.12.2007
Creditors per prestació de serveis	232.268	132.586
Creditors comercials	67.984.380	179.515.554
Deutes amb entitats de crèdit	8.839.996	13.264.490
Administracions públiques	53.531	86.262
Altres deutes no comercials	478	8.030
Ajustaments per periodificació	987.046	954.145
Total Creditors a curt termini	78.097.699	193.961.067

Imports en euros.

Font: Dades obtingudes dels comptes anuals d'IFERCAT.

El contingut de les partides principals és el següent:

- Creditors per prestació de serveis: dintre d'aquesta partida s'inclouen 60.000€ (IVA inclòs) corresponents al 30% de la facturació del Centre d'Innovació del Transport, pel suport tècnic per a la coordinació de la redacció dels estudis de l'Eix Transversal Ferroviari. La despesa està comptabilitzada com a Serveis professionals independents. També s'inclou una provisió per factures pendents de rebre, com ara la corresponent a les despeses d'auditoria, assessorament legal del quart trimestre, etc. Dintre dels creditors per prestació de serveis, s'inclouen 17.327€ corresponents a factures del Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació (CTTI), que IFERCAT proveeix però no paga, a causa de discrepàncies en la facturació. En aquests 17.327€ s'ha inclòs la facturació del mes d'agost del 2007 per 3.894€, que ja s'havia comptabilitzat de forma individualitzada com a despesa. Per tant, hi ha una duplicació d'aquesta despesa en el Compte de pèrdues i guanys.
- Creditors comercials: dintre aquesta partida hi ha registrat l'import de les certificacions emeses pels contractistes de les obres, corresponents als mesos de novembre i desembre dels exercicis respectius, pendents de pagament a 31 de desembre. En l'exercici 2007 s'inclouen també factures corresponents a l'octubre, que s'havien de pagar a finals de desembre, però que per una errada del banc no es van pagar fins al gener del 2008. És per això, en part, que augmenta el saldo d'aquest compte de forma important.

Dins dels creditors comercials, s'ha produït una errada en comptabilitzar una factura de 65.370€ com un abonament, en comptes de fer-ho com un càrrec, per la qual cosa, en els creditors comercials manca un saldo de 0,13 M€ (i de 0,11 M€ en l'immobilitzat en curs (IVA exclòs)). IFERCAT ha corregit aquesta errada en l'exercici 2008.

També dins dels creditors comercials, apareix un saldo deutor de 0,38 M€, d'UTE Estacions L9. S'ha verificat que és un saldo que cal regularitzar.

- Deutes amb entitat de crèdit: dintre aquesta partida hi ha registrada la provisió corresponent a la despesa financera meritada durant l'exercici i no liquidada per la corresponent entitat financera a 31 de desembre del corresponent exercici. S'ha verificat la correcció dels càlculs a 31 de desembre del 2007.

En l'exercici 2007, a partir de l'entrada en vigor de la pòlissa de centralització de tresoreria (*cash pooling*) el juliol del 2007, els saldos deutors i creditors arrossegats d'IFERCAT a la tresoreria corporativa de la Generalitat, van ser remunerats a l'euríbor a un mes. A 31 de desembre del 2007 no s'havia liquidat cap import per aquest concepte, ja que la Generalitat els liquida el 2008. Aquests ingressos i despeses financeres corresponents a l'exercici 2007 (període de maig a desembre) s'haurien d'haver proveït a

31 de desembre del 2007, en concret, 0,35 M€ d'ingressos financers i 15.960 € de despesa financera.

- Ajustaments per periodificació: en aquesta partida hi ha registrat l'ingrés obtingut per la cessió d'ús en exclusiva de la galeria construïda en el recinte de la Fira, a favor de Fira 2000, SA. IFERCAT imputarà al compte de resultats de futurs exercicis aquest ingrés a partir del moment en què la infraestructura estigui acabada, i en pugui començar l'explotació. En l'epígraf 2.2.2.2 hi ha les observacions relatives a aquesta cessió d'ús.
- Administracions públiques: els saldos d'actiu i de passiu amb les administracions públiques s'analitzen de forma conjunta en l'epígraf següent.

2.2.9. Administracions públiques

El detall dels saldos actius i passius amb les administracions públiques a 31 de desembre del 2006 i del 2007 és el següent

Comptes d'actiu	31.12.2006	31.12.2007
Hisenda pública, deutora per devolució IVA	55.048.910	47.109.506
Hisenda pública, IVA suportat	9.377.619	24.624.050
Hisenda pública, retencions i pagaments a compte	10.913	13.112
Total Comptes d'actiu	64.437.442	71.746.668

Comptes de passiu	31.12.2006	31.12.2007
Hisenda pública, creditora per retencions IRPF	42.306	59.880
Organismes Seguretat Social, creditors	11.225	26.382
Total Comptes de passiu	53.531	86.262

Imports en euros.

Font: Dades extretes dels majors d'IFERCAT.

Els aspectes més significatius d'aquest epígraf són els següents:

- En el compte Hisenda pública, deutora per devolució de l'IVA hi figura a 31 de desembre l'import a recuperar de la Hisenda pública resultant de les declaracions trimestrals de l'IVA de cadascun dels exercicis. S'ha verificat el cobrament posterior, dels imports pendents de cobrament a 31 de desembre del 2006 i del 2007.
- Hisenda pública, IVA suportat: en aquest compte hi figuren les quotes de l'IVA corresponents a les certificacions i revisions de preus corresponents als mesos de novembre i desembre de cada exercici.

S'ha obtingut la documentació referent a les declaracions dels exercicis oberts encara a inspecció fiscal, corresponents a l'IVA, a l'Impost sobre societats, a l'Impost sobre la renda de les persones físiques i a la Seguretat Social. S'ha verificat el seu correcte càlcul i pagament dins els terminis legals, així com la raonabilitat dels actius i passius registrats al tancament de l'exercici 2007. No és probable que s'acreditin passius addicionals significatius com a conseqüència d'una eventual inspecció de les declaracions d'impostos presentades per l'entitat que puguin portar a terme les autoritats fiscals.

2.3. COMPTE DE PÈRDUES I GUANYES CORRESPONENT A L'EXERCICI 2007

A continuació es presenta el Compte de pèrdues i guanys de l'exercici anual finalitzat a 31 de desembre del 2007. A efectes comparatius, es presenta juntament amb el Compte de pèrdues i guanys de l'exercici anual finalitzat a 31 de desembre del 2006.

Compte de pèrdues i guanys dels exercicis anuals finalitzats a 31 de desembre del 2006 i del 2007

	2007	2006	Variació 2007/2006	% variació 2007/2006
DESPESES				
Aprovisionaments	0	643	(643)	(100,0)
Despeses de personal	906.181	660.154	246.027	37,3
Sous, salaris i assimilats	735.197	538.974	196.223	36,4
Càrregues socials	170.984	121.180	49.804	41,1
Dotacions per amortitzacions de l'immobilitzat	64.675	30.529	34.146	111,8
Altres despeses d'explotació	587.443	577.056	10.387	1,8
Serveis exteriors	587.443	577.056	10.387	1,8
Despeses financeres i despeses assimilades	0	0	0	-
Per deutes amb tercers i despeses assimilades	0	0	0	-
Resultats financers positius	54	2.876	(2.822)	(98,1)
INGRESSOS				
Altres ingressos d'explotació	1.426.157	962.045	464.112	48,2
Pèrdues d'explotació	132.142	306.337	(174.195)	(56,9)
Altres interessos i ingressos assimilats	54	2.876	(2.822)	(98,1)
Altres interessos	54	2.876	(2.822)	(98,1)
Pèrdues de les activitats ordinàries	132.088	303.461	(171.373)	(56,5)
RESULTAT DE L'EXERCICI (PÈRDUES)	132.088	303.461	(171.373)	(56,5)

Imports en euros.

Font: Dades obtingudes dels comptes anuals d'IFERCAT de l'exercici 2007.

2.3.1. Evolució del Compte de pèrdues i guanys

El Compte de pèrdues i guanys presenta uns imports nuls o molt baixos en els comptes Aprovisionaments, Ingressos d'exploració i en Despeses i Ingressos financers.

Aquest fet s'explica perquè a 31 de desembre del 2007 cap de les infraestructures de les quals IFERCAT era la titular estava completament acabada i, per tant, cap d'elles no es trobava en disposició de ser explotada per IFERCAT i d'obtenir-ne els corresponents ingressos d'exploració.

IFERCAT activa en el compte Immobilitzat material en curs la totalitat dels ingressos i despeses que estan directament relacionats amb les obres i projectes en fase d'estudi o execució. Així, pel que fa a les despeses, els imports satisfets als contractistes en conceptes de certificacions, les revisions de preus, els estudis, les assistències tècniques, els interessos i les comissions dels préstecs contractats per finançar les obres són activats com a major import d'Immobilitzat material en curs, mentre que els ingressos generats pels interessos de comptes corrents i els obtinguts de la compravenda de valors de renda fixa a curt termini, són activats com a menor import de l'Immobilitzat material en curs. (vegeu l'epígraf 2.2.2.1).

2.3.2. Altres ingressos d'exploració

El detall d'Altres ingressos d'exploració registrats en el Compte de pèrdues i guanys d'IFERCAT per als anys 2006 i 2007 és el següent:

Altres ingressos d'exploració	2006	2007
Ingressos per facturació a GISA	839.864	1.356.474
Distribució ingrés a distribuir en diversos exercicis	39.815	0
Cànon cessió ús galeria de serveis a FIRA 2000	0	36.781
Compensació import a cobrar per la cessió d'ús FIRA 2000	0	32.902
Ingressos per publicació d'anuncis	1.566	0
Altres ingressos	80.800	0
Total Altres ingressos d'exploració	962.045	1.426.157

Imports en euros.

Font: Dades obtingudes dels majors d'IFERCAT dels anys 2006 i 2007.

En Altres ingressos d'exploració es registren bàsicament els següents conceptes:

- Ingressos per facturació a GISA en concepte de participació en els ingressos generats per les obres d'execució de la línia 9, que són gestionades per GISA però derivades

d'encàrrecs efectuats per IFERCAT. Els imports facturats per aquest concepte són de 0,84 M€ i d'1,36 M€ pels exercicis 2006 i 2007, respectivament.

Tal com s'explica en l'epígraf 2.2.3, aquest ingrés està suportat per la clàusula vuitena del conveni formalitzat entre ambdues parts el 29 de desembre del 2004.

De la revisió efectuada de la documentació que suporta aquesta despesa, s'ha comprovat que correspon a la refacturació a GISA de determinades despeses de sous i salaris, lloguer d'oficines, honoraris de redacció de plecs, etc. en un percentatge que majoritàriament és del 90% (75% en l'any 2006, veure apartat 2.2.3).

- També es registren 36.781 € i 32.902 € relatius, d'una banda, al cànon anual de 36.781€, que és el pagament de 0,59M€, corresponent a la part ajornada a trenta anys per la cessió d'ús de la galeria de serveis a Fira 2000. D'altra banda, s'inclou la periodificació en trenta anys de la part de la cessió d'ús (0,99M€) que es compensa amb el pagament que IFERCAT havia de fer a Fira 2000, per la cessió temporal d'ús dels terrenys de Fira 2000 (vegeu en l'epígraf 2.2.2.2 l'observació realitzada per la Sindicatura de Comptes sobre aquests aspectes).

2.3.3. Despeses de personal

El detall de les Despeses de personal per als anys 2006 i 2007 és el següent:

Despeses de personal	2006	2007
Sous i salaris	538.974	735.197
Seguretat Social	108.137	126.882
Fundació laboral de la construcció	284	0
Altres despeses socials	12.759	44.102
Total Despeses de personal	660.154	906.181

Imports en euros.

Font: Dades obtingudes dels majors d'IFERCAT dels anys 2006 i 2007.

El personal de l'ens es regula pel Conveni col·lectiu de treball del sector de la construcció i obres públiques de la província de Barcelona. Durant l'any 2007 es van reflectir en les despeses de personal, tant un augment de sous provinent de l'any 2006, com a conseqüència de la clàusula de garantia salarial, del 0,7% que no es va preveure en aquell exercici, com l'augment de sous per a l'any 2007, que va ser d'un 5,7%³ d'acord amb les

3. Aquest 5,7% ja recull la previsió de pagament (en el 2008) de la clàusula de garantia salarial meritada en el 2007, que és d'un 2,2%, per la diferència entre l'IPC real del 2007 (4,2%) i el previst (2%).

previsions d'aquest conveni, augment que està per sobre del percentatge que regula la Llei 4/2007, del 4 de juliol, de pressupostos de la Generalitat per a l'exercici 2007. És parer de la Sindicatura de Comptes que, d'acord amb l'article 20.e de l'esmentada llei, tot i que IFERCAT no ha rebut en l'exercici 2007 aportacions directes amb càrrec a pressupostos públics destinades a cobrir el dèficit d'explotació, sí que ha rebut els ingressos provinents de GISA en concepte de refacturació de part de les despeses d'explotació, ingressos que es destinen a cobrir el dèficit d'explotació. Per tant, li és d'aplicació la limitació que estableix la Llei 4/2007 de pressupostos de la Generalitat per al 2007.

L'augment de les despeses de personal, a més del percentatge d'increment salarial, està explicat bàsicament per la incorporació de nou personal en els exercicis 2006 i 2007. De les disset persones en plantilla a 31 de desembre del 2007, vuit es van incorporar durant l'any 2006, cinc al gener i tres a mitjans d'exercici. Només per l'efecte dels sous corresponents a tot el 2007 d'aquestes vuit persones, la despesa de personal va augmentar un 18,2%. A més, tot i que l'any 2006 hi va haver quatre baixes, en l'any 2007 es van incorporar quatre empleats nous en llocs de més responsabilitat, fet que va fer augmentar en un 11,1% els sous i salaris.

Cal destacar l'augment de les altres despeses socials, que passen de 12.759 € a 44.102 €. La principal raó és que a partir de l'any 2007 es comencen a pagar tiquets restaurant i tiquets guarderia al personal de l'empresa, que suposen 18.269 €.

Per últim, s'ha revisat el contracte d'alta direcció signat corresponent a la presidenta i s'ha vist que no inclou cap clàusula de rescissió de contracte.

2.3.4. Altres despeses d'explotació

El detall d'Altres despeses d'explotació pels exercicis 2006 i 2007 és el següent:

Altres despeses d'explotació	2006	2007
Arrendaments i cànon	104.598	136.659
Reparacions i conservació	25.849	15.446
Serveis de professionals independents	322.683	287.600
Primes d'assegurances	54	12.509
Serveis bancaris i similars	38	354
Publicitat, propaganda i relacions públiques	37.464	36.487
Altres serveis	86.370	98.388
Total Altres despeses d'explotació	577.056	587.443

Imports en euros.

Font: Dades obtingudes dels majors d'IFERCAT dels anys 2006 i 2007.

De les altres despeses d'explotació cal destacar els següents conceptes:

- Arrendaments i cànons: durant l'any 2007 s'incorpora el lloguer de dues places de pàrquing a partir del mes de juny i, a més, el lloguer d'un cotxe d'empresa, també des del juliol.
- Reparacions i conservació: les despeses registrades en aquest compte corresponen, principalment, a les despeses de manteniment de les oficines (neteja, treballs realitzats a despatxos, manteniment de mobiliari, etc.) i també a les despeses de manteniment de determinades llicències de programes informàtics.
- Serveis de professionals independents: en aquest compte es registren les despeses relacionades amb l'assessorament tècnic, jurídic i de gestió prestat per diferents empreses externes així com les dietes pagades als membres del Consell d'Administració. Per a l'exercici 2007 aquesta partida disminueix en 35.083€ respecte de l'exercici 2006, que en termes percentuals suposa una disminució del 10,9%. Els aspectes més significatius a destacar són els següents:
 - En l'any 2007 es comptabilitzen 51.724,14€ corresponents al darrer 30% dels honoraris de suport tècnic per coordinar la redacció dels estudis informatius dels diferents trams de l'eix transversal ferroviari i, per establir els criteris a tenir en compte en la redacció d'aquests estudis informatius. En l'any 2006 ja se'n va comptabilitzar el 70%, és a dir 0,12 M€. La contractació d'aquests serveis es va realitzar mitjançant un conveni amb el Centre d'Innovació del Transport (CENIT) de la UPC, per 0,2 M€, IVA inclòs.
 - També s'inclouen 95.690€ (IVA exclòs) que corresponen al 20% de l'import que IFERCAT ha de pagar a l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) d'acord amb el conveni de col·laboració signat entre IFERCAT, GISA i l'ACA el 2 de desembre del 2005. El resum d'aquest conveni és el següent:

L'objecte del conveni és el d'instrumentar la col·laboració entre les tres entitats per efectuar l'avaluació, la correcció i el seguiment de les obres de la línia 9 que afectin els aqüífers del delta del Llobregat, i que està previst fer en el període 2005-2010. En la part expositiva del conveni es constata que la Mesa Tècnica dels Aqüífers del Llobregat (METALL) òrgan tècnic adscrit a l'ACA, especialitzat en avaluar i fer el seguiment dels impactes hidrogeològics de les infraestructures que se situïn en el delta del Llobregat, té com a objectiu prestar els seus serveis als operadors encarregats del projecte o execució d'aquestes infraestructures.

Segons el conveni previ signat l'agost del 2005 entre el Ministeri de Medi Ambient i el Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya, aquestes actuacions s'inscriuen en el seu àmbit objectiu d'aplicació. Els estudis que es generin, així com el seu seguiment durant l'execució de l'obra i la seva posterior explotació, seran realitzats per la METALL, i el cost serà imputat als gestors o titulars de les infraestructures.

D'aquest conveni se'n deriva que IFERCAT abonarà a l'ACA 0,48 M€ (IVA exclòs) en diversos pagaments, per sufragar el cost de totes les tasques que executarà la METALL, que corresponen a l'avaluació i al seguiment dels impactes hidrogeològics de les obres de la línia 9 en l'àmbit del delta del riu Llobregat en el període 2005-2010. Els pagaments previstos són els següents:

- un 20% quan la METALL lliuri a GISA l'informe definitiu de la línia 9;
- un 20% quan l'ACA lliuri el "pla de seguiment i control" de les obres;
- un 20% quan comencin les obres de la línia 9 (en el delta del riu Llobregat);
- el 40% restant, fraccionat en quatre parts iguals que es pagaran abans del 31 de desembre dels exercicis 2007 a 2010.

Així, en l'exercici 2006, IFERCAT va activar 95.690€ corresponents al primer 20% del pagament total (sense IVA), mentre que en l'exercici 2007, ha passat a despesa el segon 20% i, en l'any 2008 ha tornat a activar l'altre 20%.

L'entitat no té un criteri únic a l'hora de registrar aquests imports: mentre que en els exercicis 2006 i 2008 s'activen, en l'exercici 2007 els considera despesa. La Sindicatura creu més adient activar aquests imports tenint en compte la seva naturalesa.

- S'inclouen també 24.321€ pagats a una empresa de servei de treball temporal per a la contractació provisional del xofer de la presidència. S'ha de dir que a les administracions públiques, d'acord amb l'article 196 del TRLCAP, no els està permesa la contractació d'aquest tipus de despesa.
- L'import de la despesa en concepte de dietes d'assistència al Consell d'Administració ha ascendit a 28.140€.
- Primes d'assegurances: tot i tractar-se d'imports poc rellevants, cal assenyalar que IFERCAT no efectua cap tipus de periodificació de les despeses d'assegurances que tenen un període de vigència a cavall de dos exercicis. Caldria que, en efectuar el tancament de l'exercici, es realitzessin les periodificacions oportunes per aquelles despeses que es meriten en dos o més exercicis, imputant com a despesa de l'exercici corrent només les meritades durant aquest període. Així, en el cas de les assegurances del 2007 s'ha registrat tota la despesa de les primes d'assegurances una part de la qual correspon al 2007 i una part al 2008, que ascendeix a 2.087€ i que s'hauria d'haver comptabilitzat com a despesa anticipada.
- Publicitat, propaganda i relacions públiques: s'inclouen principalment despeses produïdes per la participació en salons i fires.
- Altres serveis: s'inclouen principalment despeses de comunicació, despeses de viatge, material d'oficina, etc.

2.3.5. Ingressos i despeses financeres

El detall de les despeses i dels ingressos financers per als anys 2006 i 2007 és el següent:

Concepte	2006	2007
Despeses financeres		
Interessos de deutes a curt termini amb entitats de crèdit	-	-
Total Despeses financeres (A)	-	-
Ingressos financers		
Altres ingressos financers	2.876	54
Total Ingressos financers (B)	2.876	54
Total Resultat financer positiu (A-B)	2.876	54

Imports en euros.

Font: Dades obtingudes dels majors d'IFERCAT dels anys 2006 i 2007.

Tal com es comenta en l'apartat 2.3.1 IFERCAT activa els ingressos i despeses financers directament relacionats amb l'execució de les obres i projectes en curs, de les quals IFERCAT és el titular.

Per aquest motiu tot i l'important nivell d'endeutament que registra l'ens, no es comptabilitza cap tipus de despesa financera pels interessos d'aquest endeutament, ja que aquestes despeses s'activen com a major import de l'immobilitzat material en curs i, en el moment de la seva posada en funcionament s'aniran imputant al Compte de resultats conforme al seu ritme d'amortització.

Els Altres ingressos financers corresponen als interessos cobrats de l'Agència Tributària de l'Estat en concepte de demora en el retorn de l'IVA a recuperar per IFERCAT.

Tal com s'explica en l'epígraf d'Immobilitzacions, IFERCAT minora de l'actiu, com a menor import de l'Immobilitzat material en curs els ingressos financers obtinguts, tant les liquidacions d'interessos dels comptes corrents com els interessos generats per la contractació i posterior venda de valors de renda fixa a curt termini. Aquest criteri adoptat per IFERCAT es basa en el fet que els saldos sobrants dels comptes corrents (que són els que meriten interessos, i els que permeten la contractació de valors de renda fixa a curt termini) són generats pels sobrants del finançament obtingut a través dels préstecs bancaris per fer front als costos de les obres. Per aquest motiu l'ens considera que la rendibilitat obtinguda en forma d'interessos suposa un menor cost d'aquestes obres i, per tant, registra aquests rendiments com a un menor import d'Immobilitzat material en curs. Tot i això, en aquell epígraf ja s'explica quin és el criteri de la Sindicatura de Comptes en relació amb aquesta qüestió.

3. FISCALITZACIÓ DE LA LIQUIDACIÓ PRESSUPOSTÀRIA

Els pressupostos d'IFERCAT corresponents a l'exercici 2007 i aprovats per la Llei 4/2007, del 4 del juliol, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2007, preveïen uns Estats d'Ingressos i de Despeses de 439,31 M€ (591,85 M€ menys que en l'exercici 2006).

Tal com s'explica en el preàmbul de la Llei 4/2007 del 4 de juliol, en el pressupost del 2007 es continua la línia iniciada en els pressupostos del 2006 i es prioritza l'assignació de recursos per programes per donar rellevància a les finalitats de la despesa per sobre d'altres criteris d'assignació de recursos.

L'Estat de despeses d'IFERCAT s'emmarca en el programa 522, corresponent a Infraestructures Ferroviàries, d'acord amb la Llei de pressupostos, tot i que en la liquidació no s'indica a quin programa s'imputen les despeses.

La base de partida de preparació dels pressupostos és el PEF vigent en aquell moment que, en el cas del pressupost de l'exercici 2007 va ser el PEF d'octubre del 2004, actualitzat per les modificacions i nous encàrrecs rebuts del Govern de la Generalitat en els acords de govern del 27 de setembre del 2005 i del 30 de maig del 2006, i pels nous encàrrecs aprovats pel Consell d'Administració d'IFERCAT.

Tot seguit es presenta la Liquidació del pressupost de l'exercici 2007, i es distingeix entre els ingressos i les despeses.

3.1. LIQUIDACIÓ DE L'ESTAT D'INGRESSOS

A continuació es presenta i analitza la liquidació del pressupost de l'exercici 2007, pel que fa als ingressos.

ESTAT D'INGRESSOS			Pressupost aprovat (A)	Drets liquidats (B)	Desvia- cions (B-A)	Grau de compliment (B*100/A)
Cap./ artic.	Concepte/ aplicació					
3		TAXES I ALTRES INGRESSOS	1.133	1.426	293	125,9
39		Altres ingressos	1.133	1.426	293	125,9
	399	Ingressos diversos	1.133	1.426	293	125,9
	399.0009	Altres ingressos diversos	1.133	1.426	293	125,9
8		VARIACIÓ D'ACTIUS FINANCERS	107.440	71.627	(35.813)	66,7
83		Aportacions al fons patrimonial	107.440	71.627	(35.813)	66,7
	830	Aportacions de la Generalitat al fons patrimonial	107.440	71.627	(35.813)	66,7
	830.0001	Aportacions de la Generalitat al fons patrimonial (capital)	107.440	71.627	(35.813)	66,7
9		VARIACIÓ DE PASSIUS FINANCERS	330.737	359.305	28.568	108,6
91		Préstecs en euros	330.737	202.000	(128.737)	61,1
	911	Fora del sector públic	330.737	202.000	(128.737)	61,1
	911.0001	Fora del sector públic (per finançament d'obres)	330.737	202.000	(128.737)	61,1
95		Altres variacions de passius financers	0	157.305	157.305	-
	951.0001	Altres variacions de passius financers a curt termini	0	157.305	157.305	-
TOTAL INGRESSOS			439.310	432.358	(6.952)	98,4

Imports en milers d'euros.

Font: Liquidació del pressupost elaborada per IFERCAT.

Les principals desviacions són les següents:

- Capítol 3: dintre d'aquest capítol es registra bàsicament l'ingrés obtingut de GISA per un import d'1,36 M€ en concepte de la participació d'IFERCAT en els ingressos generats per les obres d'execució de la línia 9, gestionades per GISA però derivades d'encàrrecs efectuats per IFERCAT.
- Capítol 8, Variació d'actius financers: en aquest capítol s'hi registren les aportacions de la Generalitat al fons patrimonial d'IFERCAT. De la previsió inicial de 107,44 M€, s'han liquidat 71,63 M€, el que suposa una desviació de 35,81 M€, fruit de la decisió de la Generalitat de Catalunya de disminuir les esmentades aportacions.
- Capítol 9, Variació dels passius financers: hi havia pressupostada una xifra de 330,74 M€, i s'han liquidat uns ingressos de 359,31 M€, el que suposa una desviació de 28,57 M€. A continuació s'analitza la liquidació de cadascun dels dos articles liquidats en aquest capítol:
 - Article 91, Préstecs: recull el finançament referit exclusivament a les obres. La previsió inicial era de 330,74 M€, i s'ha liquidat un import de 202,00 M€, el que suposa una desviació de 128,74 M€ i un grau d'execució del 61,1%. L'import liquidat correspon a les disposicions parcials efectuades dels dos préstecs contractats en els exercicis 2005 i 2006 amb el BEI. Donada l'evolució en els saldos dels passius financers a curt termini, en l'exercici 2007 no ha calgut disposar de la totalitat del finançament previst per afrontar els pagaments als contractistes.
 - Article 95, Altres variacions de passius financers a curt termini: Es liquida un ingrés de 157,31 M€ del qual no hi havia cap previsió inicial. Aquest ingrés es fruit de les variacions dels passius financers a curt termini, a causa d'una banda, del cobrament íntegre durant l'exercici 2007 de les aportacions al patrimoni per part de la Generalitat de Catalunya i de l'endarreriment puntual en el darrer trimestre, del pagament de les certificacions als contractistes per una errada del banc en el moment de formalitzar el pagament, que va comportar que els pagaments de certificacions a realitzar el 31 de desembre del 2007 es realitzessin el dia 2 de gener del 2008. Aquest darrer fet ha suposat un augment dels creditors a curt termini a 31 de desembre del 2007.

3.2. LIQUIDACIÓ DE L'ESTAT DE DESPESES

Tot seguit es presenta i analitza la liquidació del pressupost de despeses corresponent a l'exercici 2007.

SINDICATURA DE COMPTES DE CATALUNYA — INFORME 8/2011

ESTAT DE DESPESES				Pressupost aprovat (A)	Oblig. reconeg. (B)	Desvia- cions (B-A)	Grau de compliment (B*100/A)
Cap./ artic.	Con- cepte	Aplicació					
1			REMUNERACIONS DE PERSONAL	736	888	152	120,7
13			Personal laboral	603	735	132	121,9
	132		Sous i salaris de personal d'empreses públiques	603	735	132	121,9
		132.0001	Personal alta direcció	106	214	108	201,9
		132.0002	Personal laboral	497	521	24	104,8
16			Assegurances i cotitzacions socials	123	127	4	103,3
	160		Quotes socials	123	127	4	103,3
		160.0001	Seguretat Social	123	127	4	103,3
17			Pensions i altres prestacions socials	10	26	16	260,0
	173	173.0001	Despeses socials	10	26	16	260,0
2			DESPESES DE BÉNS CORRENTS I SERVEIS	341	606	265	177,7
20			Lloguers i cànon	105	136	31	129,5
	200		Lloguers i cànon de terrenys, béns naturals, edificis i altres construc.	105	127	22	121,0
		200.0002	Altres lloguers i cànon de terrenys, béns naturals, edificis i altres constr.	105	127	22	121,0
	201		Lloguer i cànon de material de transport	0	9	9	-
		201.0001	Lloguer i cànon de material de transport	0	9	9	-
22			Material, subministraments i altres	211	423	212	200,5
	220		Material d'oficina	27	18	(9)	66,7
		220.0001	Material ordinari no inventariable	27	18	(9)	66,7
	222		Comunicacions	10	26	16	260,0
		222.0001	Comunicacions postals telefòniques i altres	10	26	16	260,0
	224		Assegurances	78	13	(65)	16,7
		224.0001	Despeses d'assegurances	78	13	(65)	16,7
	226		Despeses diverses	0	91	91	-
		226.0002	Atencions protocol·làries i representatives	0	32	32	-
		226.0009	Funcionament de consells i òrgans col·lectius col·legiats	0	28	28	-
		226.0011	Formació del personal propi	0	2	2	-
		226.0089	Altres despeses diverses	0	29	29	-
	227		Treballs realitzats per altres empreses	96	275	179	286,5
		227.0001	Neteja i sanejament	9	15	6	166,7
		227.0005	Estudis i treballs tècnics	50	200	150	400,0
		227.0009	Manteniment de l'immobilitzat	17	0	(17)	0,0
		227.0056	Serveis informàtics realitzats per entitats de fora del grup Generalitat	20	0	(20)	0,0
		227.0089	Altres treballs realitzats per altres empreses	0	60	60	-
23			Indemnitzacions per raó del servei	15	43	28	286,7
	230	230.0001	Dietes, locomoció i trasllats	15	26	11	173,3
	232	232.0001	Ajuts menjar	0	17	17	-
24			Despeses de publicacions	10	4	(6)	40,0
	240	240.0001	Despeses de publicacions	10	4	(6)	40,0
6			INVERSIONS REALS	438.233	430.864	(7.369)	98,3
64			Inversions en mobiliari i estris	25	29	4	116,0
	640	640.0001	Inversions en mobiliari i estris	25	29	4	116,0
65			Inversions en equips de procés de dades i telecomunicacions	31	31	0	100,0
	650	650.0001	Inversions en equips de procés de dades i telecomunicacions	31	31	0	100,0
66			Inversions en béns destinats a l'ús general	403.752	393.453	(10.299)	97,4
	660		Actuacions i inversions destinades a l'ús general per mandat	403.752	393.453	(10.299)	97,4
		660.0001	Per construcció d'obres de DPTOP	403.752	393.453	(10.299)	97,4
69			Despeses d'establiment, formalització de deutes i altres	34.425	37.351	2.926	108,5
	690		Despeses d'establiment, formalització de deutes i altres	34.425	37.351	2.926	108,5
		690.0001	Per despeses financeres	34.425	37.351	2.926	108,5
TOTAL DESPESES				439.310	432.358	(6.952)	98,4

Imports en milers d'euros.

Font: Liquidació del pressupost elaborada per IFERCAT.

A continuació s'analitza per capítols la liquidació d'aquest pressupost:

Capítol 1, Remuneracions de personal

Aquest capítol presenta un grau d'execució del 120,7%, amb una desviació de la despesa liquidada respecte a la prevista de 0,15 M€. Aquesta desviació es concentra bàsicament en l'aplicació corresponent al personal d'alta direcció, que presenta una desviació de 0,11 M€ a causa de l'efecte que ha tingut la incorporació de la presidenta d'IFERCAT, nomenada per Acord de Govern del 24 d'abril del 2007.

Capítol 2, Despeses de béns corrents i serveis

La previsió inicial de despesa per aquest capítol era de 0,34 M€, tot i que finalment es liquiden despeses per un import de 0,61 M€ el que suposa una desviació de 0,27 M€. Les desviacions més significatives per d'articles són les següents:

Article 22, Material, subministraments i altres

De la previsió inicial de 0,21 M€ es liquiden unes despeses per import de 0,42 M€. Això suposa una desviació de 0,21 M€, fruit de l'efecte net de diverses desviacions positives i negatives per conceptes, de les quals es comenten a continuació les més significatives:

- *Concepte 224:* Despeses d'assegurances: hi havia una previsió de despesa de 78.000 €, però finalment es liquida una despesa de 12.509 €. Això suposa una desviació de 65.491 € a causa que, tot i la previsió de contractar diverses pòlisses d'assegurances de responsabilitat civil aquestes finalment s'han contractat en exercicis posteriors.
- *Concepte 226:* Despeses diverses: en aquest concepte no hi havia registrada cap previsió però es liquiden diferents despeses per import de 90.915 €. Cal remarcar el caràcter recurrent d'aquest tipus de despesa, i per això s'haurien de preveure en el pressupost. Les despeses més significatives per aplicacions són les següents:
 - Atencions protocol·làries i representatives: es liquida una despesa de 32.500 M€ que correspon bàsicament a les despeses incorregudes en la participació en salons i fires durant l'any 2007.
 - Funcionament de consells i òrgans col·lectius col·legiats: es liquida una despesa de 28.140 € en concepte de les dietes pagades als membres del Consell d'Administració d'IFERCAT per l'assistència a les reunions del Consell en el 2007.
 - Altres despeses diverses: es liquida una despesa de 28.584 € que correspon bàsicament a la preparació de material pels salons i fires a les quals s'assisteix en el

2007 i al pagament de les quotes anuals de diferents organitzacions de l'àmbit ferroviari.

- *Concepte 227*: Treballs realitzats per altres empreses: hi havia una previsió de 96.000 € i es liquida una despesa de 0,27 M€. Aquesta desviació es concentra principalment en l'aplicació d'Estudis i treballs tècnics i en la d'Altres treballs realitzats per altres empreses:

En l'aplicació d'Estudis i treballs tècnics es produeix una major realització d'estudis i treballs respecte als previstos inicialment. Destaquen, d'una banda, les despeses per import de 95.690 € corresponents al 20% d'un conveni formalitzat l'any 2005 amb l'Agència Catalana de l'Aigua per a l'estimació, seguiment i control dels impactes que provocarà la línia 9 en les zones del delta del Llobregat i, per altra banda, els honoraris pel suport tècnic rebut per la coordinació de la redacció dels estudis informatius de l'eix transversal ferroviari per 51.724 €.

Cal remarcar que només amb la liquidació d'aquestes dues despeses, de les quals ja s'havia formalitzat el contracte o conveni corresponent segons el cas, ja se supera l'import pressupostat en aquesta aplicació.

En l'aplicació d'Altres treballs realitzats per altres empreses no hi havia cap previsió inicial de despesa, però es liquida finalment una despesa de 59.696 €. Aquestes despeses corresponen, d'una banda, a la despesa suportada pel personal contractat a través d'una empresa de treball temporal per a la prestació del servei de xofer de la presidència d'IFERCAT per 24.321 € i, d'altra banda, a les despeses inherents a diferents estudis i assessoraments rebuts per a la construcció de projectes per 35.375 €, despeses que en tot cas ja s'haurien d'haver previst en el pressupost i que s'haurien d'haver liquidat en l'aplicació d'Estudis i treballs tècnics.

Capítol 6, Inversions reals

Aquest és el capítol més important del pressupost de despeses ja que recull la despesa prevista de les diferents obres (bàsicament les de la línia 9 del metro de Barcelona) en les quals IFERCAT assumeix el pagament davant els contractistes. En aquest capítol s'havien previst inversions per 438,23 M€ i es liquiden per 430,86 M€, el que suposa un grau d'execució del 98,3%. A continuació s'analitzen de forma detallada els articles més significatius d'aquest capítol.

Article 66, Inversions en béns destinats a l'ús general

En aquest article hi havia una previsió inicial de 403,75 M€, i es liquida una despesa per import de 393,45 M€, el que suposa una desviació de 10,30 M€ i un grau d'execució del 97,4%. En aquest article s'hi recullen els diferents imports satisfets als contractistes de les

diferents obres i projectes, juntament amb els imports satisfets als beneficiaris d'expropiacions. Durant l'exercici 2007 el ritme d'execució de les obres s'ha ajustat a la previsió realitzada per IFERCAT, motiu pel qual la liquidació de despeses en aquest article ha estat gairebé del 100,0%.

Article 69, Despeses d'establiment, formalització de deutes i altres

Aquest article recull la despesa pels interessos dels préstecs contrets, compensada parcialment pels ingressos bancaris generats pels excedents dels préstecs disposats i no utilitzats per pagar despeses, que generen uns rendiments per a IFERCAT que suposen una menor despesa financera. Hi havia registrada una previsió de 34,43 M€, i s'ha liquidat una despesa de 37,35 M€, el que suposa una desviació de 2,92 M€ i un grau d'execució del 108,5%. Aquesta desviació està explicada per l'evolució a l'alça dels tipus d'interès aplicats en els préstecs amb un tipus d'interès variable i a revisar trimestralment.

4. FISCALITZACIÓ DE LA CONTRACTACIÓ

4.1. LEGISLACIÓ APLICABLE

IFERCAT se sotmet a les prescripcions de la Llei 48/1998, del 30 de desembre, reguladora dels procediments de contractació als sectors de l'aigua, l'energia, els transports i les telecomunicacions, per la qual s'incorporen a l'ordenament jurídic espanyol les directives 93/38/CEE i 92/13/CEE, quant als contractes d'obres, subministraments i serveis que formalitzi en el desenvolupament de les seves funcions de gestió, administració i explotació de la infraestructura ferroviària.⁴

El 30 d'abril del 2004 es va publicar en el Diari Oficial de la Unió Europea la Directiva 2004/17/CE, del Parlament Europeu i del Consell, del 31 de març del 2004, sobre la

4. Els llistats aplicables en l'exercici 2007 són els següents:

- Pels contractes adjudicats per organismes contractants que exerceixin activitats en el sector dels serveis de ferrocarrils urbans, entre altres, sempre que l'import estimat sigui igual o superior a:
 - a) En els contractes d'obres, 5.278.227 € (IVA exclòs).
 - b) En els contractes de subministraments i serveis previstos en l'annex VI A, amb excepció dels serveis d'investigació i desenvolupament enumerats en la categoria 8 i dels de telecomunicacions de la categoria 5, referències CPC 7524, 7525 i 7526, 422.258 € (IVA exclòs).
 - c) En els contractes de subministrament i serveis diferents dels anteriors, 400.000 €.
- Pels contractes adjudicats per organismes contractants que exerceixin activitats en el sector dels serveis de ferrocarrils, entre d'altres, sempre que l'import estimat sigui igual o superior a:
 - a) En els contractes d'obres, 5.000.000 € (IVA exclòs).
 - b) En els contractes de subministrament i serveis, 400.000 €.

coordinació dels procediments d'adjudicació de contractes en els sectors de l'aigua, de l'energia, dels transports i dels serveis postals. Aquesta Directiva va entrar en vigor el 30 d'abril del 2004, i el termini per a la transposició a l'ordenament jurídic intern finalitzava el 31 de gener del 2006.

A Espanya, la transposició no s'ha produït fins a l'aprovació de la Llei 31/2007, de 31 d'octubre, sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els serveis postals, que va entrar en vigor el 30 d'abril del 2008.

Per tot això, a més de l'aplicació de la normativa esmentada, a partir de l'1 de febrer del 2006, els són directament aplicables els preceptes normatius de la Directiva 2004/17/CE, del Parlament Europeu i del Consell, del 31 de març del 2004, sobre la coordinació dels procediments d'adjudicació de contractes en el sector de l'aigua, de l'energia dels transports i dels serveis postals, sempre i que se superin els llindars fixats en l'article 16 de l'esmentada Directiva, en concret:

- 422.000€ (IVA exclòs), en els contractes de subministrament i de serveis,
- 5.278.000€ (IVA exclòs), en els contractes d'obres.⁵

La resta de contractes, és a dir, els que IFERCAT formalitzi en el desenvolupament de les seves funcions de gestió, administració i explotació de la infraestructura ferroviària que, per raó de la quantia o pel fet de no tractar-se d'obres, subministraments o serveis, es puguin excloure de l'aplicació de la citada Llei i/o Directiva, i els contractes que formalitzi en el desenvolupament d'altres funcions diferents de les de gestió, administració i explotació de la infraestructura ferroviària, es regiran pel TRLCAP.

En aquest sentit, cal dir que els Estatuts d'IFERCAT, en la nova redacció del 25 de juliol del 2006, no consideren el TRLCAP normativa d'aplicació per a la resta de contractes que formalitzi en el desenvolupament de les seves funcions de gestió, administració i explotació de la infraestructura ferroviària, excloses de l'aplicació de la Llei 48/1998 per raó de l'import o per raó de la naturalesa dels contractes, sinó que apel·la al compliment dels principis de publicitat i concurrència.

4.2. INFORMACIÓ SOBRE LA CONTRACTACIÓ D'IFERCAT

Els contractes corresponents a la línia 9 del metro de Barcelona els licita i adjudica GISA en nom d'IFERCAT. És per això que no s'inclouen en el detall de la contractació d'IFERCAT. Aquests contractes formen part de l'anàlisi de la contractació de GISA, junta-

5. Imports aprovats pel Reglament 2005/2083/CE, del 19 de desembre.

ment amb la resta de contractes que licita GISA. En concret, les dades corresponents a l'exercici 2007 respecte dels contractes relacionats amb la línia 9 del metro, són les següents:

	Concurs	Negociat sense publicitat	Menor	Negociat sense publicitat i sols una oferta	Total
	Nombre de contractes				
Obres	0	1	0	23	24
Assistència tècnica	21	14	6	0	41
Total nombre de contractes	21	15	6	23	65
	Import d'adjudicació dels contractes				
Obres	0	8.625	0	395.197	403.822
Assistència tècnica	17.328	1.353	66	0	18.747
Total import dels contractes	17.328	9.978	66	395.197	422.569

Imports dels contractes en milers d'euros.

En total, es van adjudicar seixanta-cinc contractes corresponents a la línia 9 del metro de Barcelona, dels quals vint-i-quatre eren d'obra i quaranta-un d'assistència tècnica. Dels vint-i-quatre contractes d'obra, vint corresponen a modificacions d'obra principal i quatre a obres complementàries de l'obra principal.

D'aquests contractes se'n van analitzar tres corresponents a contractes d'obra, amb un import total d'adjudicació de 53,96 M€, i es va obtenir una cobertura del 13,4% respecte de l'import total dels contractes d'obres i del 12,8% respecte de l'import total dels contractes totals corresponents a la línia 9. Els resultats de la fiscalització es troben en l'Informe 32/2010, corresponent a la fiscalització de l'exercici 2007, de GISA.

A part d'aquests contractes licitats per GISA, IFERCAT adjudica altres contractes, principalment relatius a treballs relacionats amb la Línia orbital ferroviària i amb l'eix transversal ferroviari, i treballs diversos referents a la línia 9 o bé, a l'activitat diària d'IFERCAT. El llistat de contractes adjudicats durant l'exercici 2007 preparat per IFERCAT, s'ha contrastat amb les aprovacions de contractes efectuades pel Consell d'Administració que consten en les actes. En total, hi ha dos contractes adjudicats per procediment obert, set per procediment negociat sense publicitat, tres convenis i nou contractes menors. D'aquests, s'han seleccionat, per a cada tipus de contracte, els d'imports més significatius.

A part, en el llistat facilitat hi figura també una addenda a diversos contractes adjudicats per GISA de la línia 9 del metro, que no figurava en els llistats de la contractació de GISA corresponents al 2007. És per això, i pel seu import (55,50 M€), que s'analitza també aquesta addenda en el present informe de fiscalització.

La mostra seleccionada per a la fiscalització és la següent:

SINDICATURA DE COMPTES DE CATALUNYA — INFORME 8/2011

#	Adjudicació (i clau)	Import	Empresa adjudicatària	Concepte	Legislació aplicable
1	Concurs (clau: CN1040360)	941.309	EGISRAIL	Consultoria i assistència tècnica per a la implantació dels procediments de gestió de funcionalitats i de seguretat previs a la posada en explotació de la línia 9 del metro de Barcelona	Llei 48/1998
2	Negociat	25.400	J&A Garrigues	Contracte de consultoria i assistència per a l'elaboració dels estudis per determinar el model i requeriments per a l'explotació de la infraestructura de la línia 9 del metro de Barcelona, així com l'assistència jurídica en la seva determinació	TRLCAP
3	Negociat	25.400	Unitronics Comunicaciones, SAU	Consultoria per a l'anàlisi i la diagnosi del disseny dels sistemes d'informació de la línia 9 del metro orientat a l'elaboració d'un futur sistema d'informació geogràfica	TRLCAP
4	Negociat	25.862	Ingeniería de Infraestructuras, SA	Treballs complementaris al contracte d'assistència tècnica per a la redacció de l'estudi informatiu de la Línia Orbital Ferroviària en el tram Martorell- Terrassa	TRLCAP
5	Menor	10.000	Aon Corporate Business	Estudi informe assegurança consellers administradors d'IFERCAT	TRLCAP
6	Menor	8.000	Aon Corporate Business	Estudi informe assegurança pèrdues o danys materials del patrimoni d'IFERCAT	TRLCAP
7	Menor	10.200	Aon Corporate Business	Estudi informe assegurança Responsabilitat civil d'IFERCAT	TRLCAP
8	Conveni	2.000.000	Consell Català de l'Esport	Entre IFERCAT i el Consell Català de l'Esport per la construcció de l'equipament esportiu per a l'ús del Consell d'acord amb les prescripcions del Pla d'infraestructures d'equipaments de Catalunya (PIEC)	No subjecte a TRLCAP
9	Addenda a diversos contractes de la L9 adjudicats per GISA	55.500.000	UTE Gorg	Entre IFERCAT, GISA i UTE GORG del projecte i execució de les obres de construcció de la línia 9 del metro, subtram Pou tuneladora, Parc logístic - Zona Universitària	Llei 48/1998
Total		58.546.171			

Imports en euros, sense IVA.

S'ha analitzat cadascun dels expedients d'acord amb la legislació aplicable en cada cas.

Les observacions detectades són les següents:

- Expedient 1 adjudicat mitjançant concurs: no hi ha acta d'obertura de pliques (en la documentació hi ha un certificat signat un any després en què el secretari de la Mesa certifica que es va realitzar l'obertura de pliques el 17 de maig de 2007). Quant a l'acta de revisió de la documentació del sobre número 1, falta un membre de la Mesa, sense que aquest fet consti enlloc. Manca també a l'acta la signatura de dos dels membres que sí que van assistir a la Mesa. Tampoc s'explicita quantes empreses s'han presentat a la licitació.

- Contractes menors (expedients 5, 6 i 7): es tracta de tres expedients corresponents a estudis relatius a la contractació d'una assegurança per cobrir la responsabilitat civil dels administradors i consellers d'IFERCAT, per 10.000 €, en el primer cas, les pèrdues o danys materials d'IFERCAT, en el segon cas, per 8.000 € i, per cobrir la responsabilitat civil d'IFERCAT per 10.200 €. L'import total és de 28.200 € i tots tres contractes han estat adjudicats a la mateixa empresa. Cal fer les observacions següents:
 - Integritat de l'objecte del contracte: l'objecte dels tres contractes és l'anàlisi de la conveniència de contractar diferents tipus d'assegurances. Finalment, IFERCAT rep un únic informe resum que engloba l'anàlisi dels tres tipus d'assegurances i, posteriorment, els plecs de clàusules de cadascuna de les assegurances. S'ha de dir que en els informes de necessitat del contracte no s'especifica com a objecte del contracte la realització, per part de l'adjudicatari, dels plecs de bases per a contractar les assegurances. Encara que els plecs no estiguessin previstos com a necessitat inicial, la Sindicatura de Comptes considera que s'haurien d'haver contractat de forma conjunta i emprar, en aquest cas, un procediment negociat sense publicitat d'acord amb l'article 210.h del TRLCAP.
 - El certificat d'existència de crèdit adequat i suficient i la resolució d'aprovació de l'expedient i de la despesa són de data posterior a la data de l'informe emès per l'empresa adjudicatària.
 - No s'ha trobat la factura corresponent a aquest estudi, i no està comptabilitzada ni pagada.
- Limitació a la concurrència:
 - En el cas de l'expedient 2, adjudicat per procediment negociat sense publicitat: tot i que IFERCAT convida tres empreses a presentar oferta, únicament una empresa la presenta. Les altres dues declinen la invitació, una per possibles incompatibilitats, i l'altra perquè no es troba en disposició de concórrer a la licitació.
 - En el cas de l'expedient 3, també adjudicat per procediment negociat sense publicitat, de les tres empreses convidades, se'n presenten dues. La tercera no dona cap motiu per no presentar-se.

La normativa de contractació estableix que “quan s'utilitzi el procediment negociat serà necessari sol·licitar oferta d'empreses capacitades per a la realització de l'objecte del contracte, sense que el seu número sigui inferior a tres...”.

Per tant, en el cas de l'expedient 2, amb els motius que s'expliciten, no es compleix aquest requisit. La Sindicatura considera que s'haurien d'haver ampliat les invitacions per tal de poder valorar almenys tres ofertes d'empreses amb capacitat per portar a

terme l'objecte del contracte. En no ser així, a més, es vulnera el principi de concurrència.

En el cas de l'expedient 3, la Sindicatura no pot valorar el compliment del requisit donat que en l'expedient no hi ha constància documental del motiu pel qual una de les empreses convidades no presenta cap oferta.

- Compliment de terminis: en general, per a tots els expedients, en no haver una carta de lliurament del servei es fa difícil verificar el compliment dels terminis previstos. Respecte de l'expedient 3, en el qual sí que hi ha una acta de recepció de l'informe, cal remarcar que la data de l'informe definitiu és el 24 d'octubre del 2008, mentre que l'acta de recepció és del 6 de juny del 2008 (prèvia a l'entrega de l'informe). Tot i que es va sol·licitar una pròrroga del termini de tres mesos que finalitzava el 23 de maig del 2008, es produeix un retard de cinc mesos de l'entrega de l'informe respecte de la data d'entrega prorrogada.
- Addenda a diversos contractes de la línia 9 del metro, signada entre IFERCAT, GISA i UTE GORG el 8 de novembre del 2007: l'objecte d'aquesta addenda és l'adquisició d'uns equips d'excavació addicionals per perforar el tram de túnel entre Pou Bifurcació i Zona Universitària, amb un cost de 64,38 M€ (IVA inclòs).

Els contractes a què es refereix aquesta addenda van ser adjudicats per GISA a la UTE GORG el 14 de setembre del 2001 i són els següents:

- a) Redacció del projecte i execució de les obres de construcció de la línia 9. Subtram: Pou-Tuneladora (zona final Sagrera TAV) - Bon Pastor. Infraestructura i estacions. Clau: TM-00509.1B.
- b) Redacció del projecte i execució de les obres de construcció de la línia 9 de metro de Barcelona. Tram IV, Bon Pastor - Gorg. Infraestructures i estacions. Clau: TM-00509.3 (el projecte de construcció de les obres s'aprova el 31 de juliol del 2002. Clau: TM-00509.3-MO, que comporta una modificació del pressupost d'aprovació del projecte de construcció per un augment de la partida d'equips d'excavació inicialment prevista. Aquesta modificació es va aprovar el 27 de desembre del 2002 amb una addenda al contracte del 14 de setembre del 2001).
- c) Execució de les obres de túnel del tram Parc Logístic - Zona Universitària de la línia 9 (el 23 de desembre del 2002 es va aprovar el projecte de construcció del tram 2 de la línia 9 del metro. Parc Logístic - Zona Universitària. Infraestructura i estacions, i de l'execució de les obres del túnel del tram esmentat. Clau: TM.00509-5G. Aquest contracte relatiu al projecte per a l'execució de les obres del túnel del tram Parc Logístic - Zona Universitària de la línia 9 del metro es va formalitzar el 31 de desembre del 2002, també amb caràcter d'addenda al contracte del 14 de setembre del 2001).

El 5 de juliol del 2007, el DPTOP va aprovar el projecte modificat M1 corresponent al projecte d'execució de les obres del túnel del tram Parc Logístic - Zona Universitària de la línia 9 del metro. Clau: TM.00509-5G-M1, que suposà un augment del cost del projecte inicial (TM.00509-5G) d'un 19,9%, i GISA l'adjudica a UTE GORG.

L'objecte d'aquesta addenda era adquirir equips d'excavació de túnels addicionals als previstos en el contracte inicial, la qual cosa podria permetre avançar vint-i-tres mesos la posada en servei del tram II fins a Collblanc, i catorze mesos la posada en servei del tram III. El cost d'aquests equips d'excavació addicionals és de 64,38 M€ (IVA inclòs).

Per a l'adquisició d'aquests equips el 8 de novembre del 2007 es va signar un document amb caràcter d'addenda als contractes anteriorment esmentats. A més, s'assenyala que els imports corresponents als equips addicionals se certificarien juntament amb les de l'execució del M1, assenyalat anteriorment.

És parer de la Sindicatura que l'adquisició d'aquests nous equips d'excavació addicionals, suposen una modificació del contracte inicial adjudicat per GISA, que s'hauria d'haver formalitzat mitjançant la tramitació d'un contracte modificat de l'obra principal. A més, tenint en compte que hi ha un modificat previ i atès l'import d'aquesta addenda, es produeix una alteració substancial de les condicions previstes en el contracte adjudicat i, per tant, per a aquesta adquisició caldria haver realitzat una nova licitació.

- Quant a la gestió de la contractació, cal remarcar els següents aspectes:
 - Sistema de registre d'entrada de la documentació a IFERCAT: s'han trobat diversos estudis, informes, etc. que no tenen el registre d'entrada i, per tant, no queda constància oficial de l'entrada.
 - Sistema d'arxiu dels expedients de contractació: s'ha trobat que els expedients de contractació estan incomplets en molts casos, ja que hi ha documentació (com ara estudis, actes de recepció, certificats dels tècnics, etc) que està repartida entre els tècnics, sense que tot acabi unificat en l'expedient.
 - Modificats i pròrrogues: la documentació de les pròrrogues i del modificat (referents als expedients 1 i 3) cal que estigui en el mateix expedient físic que el del contracte principal, ja que en forma part.
 - Llistats de contractació que ha facilitat IFERCAT: inclouen tant imports amb IVA com imports sense IVA. Es recomana l'homogeneïtzació a l'hora de tractar la informació dels contractes.
- Comunicació a la Junta Consultiva: dels nou expedients analitzats, els expedients de l'1 al 4 s'havien de comunicar a la Junta Consultiva de contractació, i no s'ha fet.

5. CONCLUSIONS

Al llarg d'aquest informe s'han assenyalat les observacions que resulten pertinents sobre els aspectes financerocomptables, pressupostaris i de legalitat, i, en concret, sobre l'adequació a la normativa de contractació.

Atès l'objecte d'aquest informe, en aquest apartat es destaquen les observacions més significatives que es desprenen de la fiscalització realitzada per la Sindicatura de Comptes referida a IFERCAT, relativa a l'exercici 2007 i les recomanacions necessàries per tal de corregir les incidències detectades.

5.1. FISCALITZACIÓ ECONOMICOFINANCERA

Els aspectes més destacables pel que fa a l'evolució dels estats financers són els següents:

- El Balanç de situació a 31 de desembre del 2007 presenta un augment del 32,4% de la xifra total respecte al del 31 de desembre del 2006, a causa del ritme d'execució de les obres assumides per IFERCAT (corresponents a la línia 9 del metro de Barcelona). Les certificacions que van rebent els contractistes, així com la resta de despeses inherents a aquestes obres, es van activant com a immobilitzat material en curs, que és la partida que més augmenta de l'actiu.

Per a fer front a aquestes inversions, IFERCAT disposa del finançament atorgat pel BEI, 202,00 M€ en l'any 2007, a més de les aportacions al fons patrimonial que rep de la Generalitat de Catalunya, que per l'any 2007 han estat de 71,63 M€.

- El Compte de pèrdues i guanys presenta unes despeses d'estructura (despeses de personal i d'explotació) pròpies d'una empresa en construcció que en no estar explotant encara la infraestructura, no genera cap despesa d'aprovisionament ni ingrés d'explotació.

Quant a la fiscalització dels comptes anuals, cal concloure que els comptes anuals abreujats d'IFERCAT expressen de forma raonable la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera a 31 de desembre del 2007 i dels resultats de les seves operacions durant l'exercici anual acabat en l'esmentada data i contenen la informació necessària i suficient per a la seva adequada comprensió i interpretació, de conformitat amb els principis i normes d'auditoria pública generalment acceptats, amb les següents observacions i les corresponents recomanacions, quan escau:

- Actualització del PEF: el PEF vigent a 31 de desembre del 2007 va ser aprovat en l'exercici 2004. Des de llavors, s'han produït diverses modificacions, tant de definició de

la línia 9 com del finançament previst. És per això que es feia necessària l'actualització del PEF per tal d'anar incorporant els canvis que es produeixen i anar adequant i equilibrant les inversions amb el finançament previst.⁶

- Activació de certes despeses: el criteri emprat per IFERCAT en la comptabilització de les obres i projectes és el d'activar com a immobilitzacions en curs totes les despeses directament relacionades amb les obres que començarà a amortitzar en el moment en què comenci l'exploració comercial de la línia 9. *Tot i això, algunes de les despeses activades que es comenten a continuació, a parer de la Sindicatura de Comptes s'haurien d'haver reconegut com a despesa de l'exercici.*
- Ingressos i despeses bancàries activades en immobilitzat material en curs: IFERCAT minora de les immobilitzacions en curs els ingressos obtinguts per la remuneració dels saldos a favor d'IFERCAT en els comptes bancaris, de la mateixa manera que la despesa financera relacionada amb les obres i projectes en curs es van activant en les partides d'interessos de crèdits bancaris i de comissions bancàries. Tot i això, d'acord amb la consulta 4 del Butlletí Oficial de l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes 36, els ingressos financers que poden produir els imports del finançament aliè han de figurar en el Compte de pèrdues i guanys de l'exercici en què es produeixen. Per tant, *és parer de la Sindicatura que aquests ingressos no haurien de minorar el cost de l'immobilitzat en curs sinó que s'haurien d'haver reconegut com a major ingrés de l'exercici. Per coherència amb aquest criteri, i també d'acord amb la consulta esmentada, les despeses financeres derivades de fonts de finançament aliè que no s'apliquin transitòriament a la inversió, no es poden capitalitzar i s'han de considerar també despesa de l'exercici. Per l'exercici 2007 la despesa financera que no s'hauria d'haver activat és de 0,37 M€ i l'ingrés financer de 0,17 M€.*
- Projectes de la línia 9 del metro: en l'exercici 2006 es van activar 0,41 M€ corresponents a l'assessorament a l'empresa per articular un model de gestió que permetés que IFERCAT no computés com a administració pública a efectes de SEC-95 que, a 31 de desembre del 2007, encara estaven activats. Tal com ja es va dir en l'informe corresponent a l'exercici 2006, *aquest tipus de despesa, en no correspondre a cap obra concreta, s'hauria de registrar com a despesa en el Compte de pèrdues i guanys.*
- Altres construccions en curs: en aquesta partida es van registrar en l'exercici 2002 les despeses operatives incorregudes durant aquell exercici, any de constitució d'IFERCAT. Es reitera l'observació feta ja en l'informe corresponent a l'exercici 2006

6. El 25 de juliol del 2008 es formalitza el nou PEF d'IFERCAT que ja incorpora aquestes modificacions.

sobre que *aquest tipus de despeses s'haurien de comptabilitzar com a despeses de primer establiment o de posada en marxa, i no com a immobilitzat en curs, i efectuar la corresponent amortització en cinc anys.*

- Convenis entre el DPTOP, GISA, IFERCAT i FIRA 2000: dels tres convenis signats entre les parts esmentades en què s'acorda l'execució de les obres de construcció del pou d'entrada de la línia 9 en els terrenys de Fira 2000, cal assenyalar les observacions següents:
 - Cessió temporal d'ús de la galeria de serveis: tot i que el conveni defineix aquesta operació com una cessió d'ús temporal, és parer de la Sindicatura de Comptes que, per les condicions d'aquesta operació es pot deduir que es tracta d'una compravenda amb una part del pagament ajornada. És per això que l'operació s'hauria de comptabilitzar atenent a la seva naturalesa, tal com es diu en l'epígraf 2.2.2.2.
 - Cessió d'ús gratuïta del passadís de comunicació: és parer de la Sindicatura que arran del conveni, es produeix una cessió d'ús gratuïta d'IFERCAT a Fira 2000, per la part del passadís de comunicació que construeix IFERCAT. Per tant, s'ha de donar de baixa de l'immobilitzat en curs aquest passadís de comunicació, i reconèixer l'immobilitzat cedit en cessió d'acord amb les normes del Pla general de comptabilitat pública.
- Amortització de l'immobilitzat material: IFERCAT dota l'amortització dels seus elements d'immobilitzat material a partir del primer dia del mes d'activació, independentment de la data en què es registra el bé, que ha de coincidir amb la data de posada en funcionament del bé.

Es recomana que es comencin a amortitzar els béns a partir de la data d'activació, i no considerant tot el mes sencer, com es fa actualment.

- Facturació d'IFERCAT a GISA: IFERCAT factura a GISA per les despeses en què ha incorregut durant l'exercici. Per l'any 2007, el percentatge de despeses que ha refacturat a GISA és d'aproximadament el 90%. Aquesta facturació respon a la clàusula vuitena del conveni signat el desembre del 2004 entre GISA i IFERCAT. És parer de la Sindicatura que el conveni no determina clarament i detallada els conceptes i la forma de càlcul de les despeses a facturar per IFERCAT a GISA, ja que no es defineixen els conceptes a refacturar ni els criteris d'imputació de les despeses. *Per tant, el càlcul d'aquest import hauria d'estar suportat mitjançant un estudi més detallat.*

A part d'això, no queda justificat que IFERCAT facturi a GISA una part significativa de les seves despeses d'estructura. És clar que IFERCAT no genera ingressos anualment, ja que està en una fase de construcció de la línia 9, i no d'explotació d'aquesta i, *per*

tant requereix d'una font d'ingressos que li permeti equilibrar el Compte de pèrdues i guanys, que no hauria de provenir de GISA. ⁷

- Ingressos a distribuir en diferents exercicis: IFERCAT va comptabilitzar com a ingressos a distribuir en diferents exercicis, 4,63 M€ rebuts de GISA d'acord amb el conveni signat entre ambdues, per tal de compensar IFERCAT pel fet que a partir d'aquell moment IFERCAT pagarà les obres als contractistes, i GISA queda alliberada d'aquesta obligació. Aquest import correspon a les comissions que es comprometia IFERCAT a pagar en virtut del contracte marc per al finançament de la línia 9 del metro. *En tant que IFERCAT va comptabilitzar el 50% d'aquest import pagat com a comissió, com a despesa de l'exercici 2003, és parer de la Sindicatura que la primera part s'hauria d'haver comptabilitzat com a ingrés del mateix exercici. Pel que fa a la comissió pendent, atès que aquest contracte ja no es durà a terme i, per tant, IFERCAT deixa de tenir l'obligació de pagament d'aquesta comissió, s'hauria de reconèixer com a ingrés en el Compte de pèrdues i guanys.*
- Creditors a curt termini: dins els creditors a curt termini s'han trobat diverses errades de comptabilització, com la provisió d'una despesa ja comptabilitzada, la comptabilització d'una despesa com un abonament, o l'existència de saldos deutors que cal regularitzar.

Es recomana la regularització d'aquestes errades de comptabilització dins el compte Creditors a curt termini.

- Despeses de personal: l'augment de sous de l'exercici 2007 va ser d'un 5,7% d'acord amb el Conveni col·lectiu del sector de la construcció, augment que està per sobre del percentatge que regula la Llei 4/2007, del 4 de juliol, de pressupostos de la Generalitat per a l'exercici 2007. És parer de la Sindicatura que, tot i que IFERCAT no ha rebut en l'exercici 2007 aportacions directes amb càrrec a pressupostos públics destinades a cobrir el dèficit d'explotació, sí que ha rebut els ingressos provinents de GISA en concepte de refacturació de part de les despeses d'explotació, ingressos que es destinen a cobrir el dèficit d'explotació i, per tant, li és d'aplicació la limitació que estableix la Llei de pressupostos.
- Conveni de col·laboració entre IFERCAT, GISA i ACA, per efectuar l'avaluació, correcció i seguiment de les obres de la línia 9 que afectin els aqüífers del delta del Llobregat entre els exercicis 2005 i 2010. D'aquest conveni es desprenen unes obligacions econòmiques per IFERCAT, que es divideixen durant el període de durada del conveni, i que IFERCAT ha activat en els anys 2006 i 2008, i comptabilitzat com a

7. Aquesta mateixa observació es recull en els informes de fiscalització de GISA 12/2009, 30/2009 i 32/2010, corresponents als exercicis 2005, 2006 i 2007, respectivament.

despesa en l'any 2007. *La Sindicatura creu necessari homogeneïtzar el criteri de comptabilització d'aquestes obligacions econòmiques com a despeses, tenint en compte la seva naturalesa.*

A més, IFERCAT hauria d'haver comptabilitzat en l'exercici 2007 un 10% sobre l'import total de les obligacions econòmiques, és a dir, 51.194€, que, d'acord amb el conveni, es meritaven en l'exercici 2007.

- Contractació de serveis a una empresa de treball temporal: dins les altres despeses d'explotació es comptabilitzen les despeses per la contractació de serveis a una empresa de treball temporal (vegeu epígraf 2.3.4, Altres despeses d'explotació: serveis de professionals independents). D'acord amb l'article 196.3 del TRLCAP no es poden formalitzar contractes de serveis amb empreses de treball temporal.
- Primes d'assegurances: IFERCAT no efectua cap periodificació de les despeses d'assegurances que tenen un període de vigència a cavall de dos exercicis. *Cal que en efectuar el tancament de l'exercici es realitzi la periodificació oportuna s'imputi com a despesa de l'exercici corrent només la meritada en el període.*

5.2. FISCALITZACIÓ PRESSUPOSTÀRIA

La Liquidació del pressupost de l'exercici 2007 ha estat realitzada de forma correcta. Tot i això, cal remarcar que, diverses despeses diverses liquidades i no previstes, que tenen el caràcter de recurrents, s'haurien de preveure en el pressupost inicial de cada exercici.

El pressupost d'IFERCAT per a l'exercici 2007 preveia uns ingressos i unes despeses de 439,31 M€.

El grau de compliment del pressupost liquidat ha estat del 98,4%, tant pels ingressos com per les despeses. Les principals desviacions que s'han observat són les següents:

- Respecte dels ingressos destaca la disminució de les aportacions de la Generalitat al fons patrimonial en 35,82 M€ respecte de la xifra aprovada, el que suposa un grau d'execució del 66,7%, i la disminució del finançament aliè per les obres en 128,74 M€ respecte de la xifra prevista, que suposa un grau d'execució del 61,1%.
- Quant a les despeses la desviació més significativa en percentatge es troba en el capítol Despeses de béns corrents i serveis, pel fet que s'han liquidat diverses despeses no previstes com ara les despeses incorregudes en fires i salons durant l'exercici 2007, les dietes pagades als membres del Consell d'Administració per l'assistència a les reunions del Consell i a la contractació del servei de xofer.

5.3. FISCALITZACIÓ DE LA CONTRACTACIÓ

S'ha efectuat la fiscalització relativa als procediments emprats per IFERCAT en la contractació per a l'exercici 2007. En aquest sentit cal dir que els contractes corresponents a la línia 9 del metro de Barcelona els licita i adjudica GISA en nom d'IFERCAT. D'aquests contractes, en concret seixanta-cinc, se'n va analitzar una mostra en realitzar la contractació de GISA (informe 32/2010), i es va obtenir una cobertura respecte de l'import total dels contractes corresponents a la línia 9 del 12,8%.

De contractes, en concret vint-i-un contractes extrets del llistat de contractes adjudicats per IFERCAT durant l'exercici 2007 i una addenda a diversos contractes de la línia 9 adjudicats per GISA, s'ha analitzat una mostra de vuit contractes i, a més, l'addenda esmentada.

En el capítol 4 d'aquest informe s'han posat de manifest de manera detallada les observacions i incidències detectades en la revisió. A continuació es presenten les observacions més significatives:

- Els estatuts d'IFERCAT, en la nova redacció del 25 de juliol del 2006, no consideren el TRLCAP normativa d'aplicació per a la resta de contractes que formalitzi en el desenvolupament de les seves funcions de gestió, administració i explotació de la infraestructura ferroviària, excloses de l'aplicació de la Llei 48/1998 per raó de l'import o per raó de la naturalesa dels contractes, sinó que apel·la al compliment dels principis de publicitat i concurrència.

Es recomana la modificació dels estatuts d'IFERCAT per tal d'adequar l'article 5, Règim jurídic de la contractació, a la normativa vigent que li és d'aplicació.

- Fraccionament de contractes: hi podria haver fraccionament en els tres contractes menors corresponents a la contractació d'estudis relatius a la contractació de tres assegurances. S'adjudiquen a la mateixa empresa, i aquesta entrega finalment un únic informe.

Aquests contractes s'haurien d'haver contractat de forma conjunta emprant en aquest cas un procediment negociat sense publicitat d'acord amb l'article 210.h del TRLCAP.

- Limitació a la concurrència: en un dels expedients adjudicats per procediment negociat sense publicitat, tot i que es conviden tres empreses a presentar oferta, només se'n presenta una donat que les altres dues declinen la invitació, ja sigui per possibles incompatibilitats o bé per no estar en disposició de concórrer-hi.

La Sindicatura considera que en aquest cas es vulnera el principi de concurrència i que *l'entitat hauria d'haver convidat altres empreses capacitades per la realització de l'objecte del contracte, per tal de poder valorar com a mínim tres ofertes.*

- En l'expedient 1, corresponent al contracte adjudicat per procediment obert i forma de concurs, manca documentació o bé aquesta és incompleta; així, manca l'acta d'obertura de pliques, manquen signatures en l'acta de revisió de la documentació i no s'expliciten les empreses que han estat licitadores.

Cal que els expedients de contractació continguin la documentació completa.

- Manca acta de recepció o document de justificació de rebuda dels serveis en el cas dels convenis.

Cal que l'entitat elabori un acta de recepció o document equivalent per tal de deixar constància que s'han rebut els serveis encarregats i que aquests s'han executat de forma correcta.

- Quant a la gestió de la contractació cal remarcar els següents aspectes:
 - S'ha trobat que diversos documents no tenen el registre d'entrada i, per tant, no queda constància oficial de l'entrada.
 - S'ha trobat que alguns expedients de contractació estan incomplets i/o la documentació (com ara estudis, actes de recepció, certificats dels tècnics, etc.) està repartida entre els tècnics, sense que tot acabi unificat en l'expedient.
 - Pel que fa a les pròrrogues i modificats dels contractes (referits als expedients 1 i 3), cal que estiguin en el mateix expedient físic que el contracte principal, ja que en formen part.

Cal que els expedients de contractació continguin tota la documentació de manera unificada; així mateix, cal deixar constància de l'entrada i sortida de documents mitjançant el corresponent segell de registre d'entrada o sortida.

- Addenda per a la modificació de diversos contractes de la línia 9 del metro: el 8 de novembre del 2007 se signa aquest document amb la UTE GORG com una addenda als contractes anteriorment adjudicats per GISA el 14 de setembre del 2001 (vegeu epígraf 4.2), per a l'adquisició d'equips d'excavació addicionals als ja inclosos en els contractes principals, per 55,50 M€ (IVA exclòs).

És parer de la Sindicatura que l'adquisició d'aquests nous equips d'excavació addicionals suposen una modificació dels contractes inicials adjudicats per GISA, i, per tant, s'hauria d'haver formalitzat mitjançant la tramitació d'un contracte modificat de l'obra principal. A més, tenint en compte l'import de la modificació prevista en l'addenda i l'existència d'un modificat (M1) anterior, es produeix una alteració substancial de les condicions previstes en el contracte inicial i, per tant, caldria haver realitzat una nova licitació mitjançant un procediment que garantís els principis de publicitat i concurrència.

6. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS

A l'efecte previst per la normativa vigent el projecte del present informe de fiscalització fou tramès a Infraestructures Ferroviàries de Catalunya (IFERCAT) en data 20 de desembre del 2010.

A continuació es transcriu l'escrit d'al·legacions enviat per IFERCAT, amb registre de sortida núm. IF110000003, del 4 de gener del 2011, i amb registre d'entrada a la Sindicatura de Comptes núm. 42, del 4 de gener del 2011.

Sr. Enric Genescà i Garrigosa
Síndic
Sindicatura de Comptes de Catalunya
Av. Litoral, 12-14
08005 Barcelona

Senyor,

El 20 de desembre de 2010, la Sindicatura de Comptes de Catalunya tramet a Infraestructures Ferroviàries de Catalunya (Ifercat) el projecte d'informe 57/2009-B, relatiu a aquesta empresa, exercici 2007.

En l'escrit de tramesa, la Sindicatura de Comptes de Catalunya fa avinent a Ifercat que per presentar al·legacions disposa d'un termini de tres setmanes.

És en aquest sentit que, adjunt, us envio un document en què es manifesten les al·legacions d'Ifercat.

Atentament,

La presidenta

[Signatura, il·legible]

Pilar de Torres i Sanahuja

Barcelona, 4 gener de 2011

A LA SINDICATURA DE COMPTES DE CATALUNYA

Pilar de Torres i Sanahuja, amb DNI 37670383V, presidenta de l'ens Infraestructures Ferroviàries de Catalunya (en endavant Ifercat), en nom i representació d'aquest ens, proveït del NIF Q-0801169 D, amb domicili social i a efectes de notificacions a Barcelona, c/ Via Augusta, 281-285, planta segona, comparec i **EXPOSO**:

- I. El 20 de desembre de 2010, la Sindicatura de Comptes de Catalunya tramet a Ifercat el *Projecte d'informe 57/2009-B, relatiu a l'empresa Infraestructures Ferroviàries de Catalunya. Exercici 2007*. Aquest document és rebut a Ifercat el mateix dia 20 de desembre de 2010.
- II. D'acord amb l'establert en l'ofici de tramesa, el projecte esmentat no serà definitiu fins a la seva aprovació pel Ple de la Sindicatura de Comptes de Catalunya.
- III. També, en l'ofici de tramesa s'estableix que, per presentar al·legacions, Ifercat disposa d'un termini de tres setmanes.
- IV. Tenint en compte l'expositiu anterior, Ifercat presenta les següents

AL·LEGACIONS

PRIMERA.- CONSIDERACIÓ PRÈVIA

Aquestes al·legacions fan referència a les *CONCLUSIONS* que s'estableixen a l'apartat 5 del Projecte d'informe més amunt esmentat, si bé algunes d'elles també poden fer referència als apartats relatius a cada una de les fiscalitzacions.

SEGONA.- OBSERVACIONS AL PROJECTE D'INFORME SOBRE LA FISCALITZACIÓ ECONÒMICOFINANCERA

2.1.- Activació de despeses

2.1.1.- Ingressos i despeses bancàries activades en immobilitzat en curs d'Ifercat

Es considera que no s'hauria d'haver afegit al valor de l'actiu una despesa financera per 0,37 M€, disminuïda per un ingrés financer de 0,17 M€, sinó que haurien d'haver estat recollits en el compte de pèrdues i guanys de l'exercici 2006.

Tal com es va al·legar en l'informe relatiu a l'exercici del 2006, els préstecs signats amb el Banc Europeu d'Inversions s'han de disposar en fraccions no inferiors a 40 milions d'euros i en un nombre màxim de disposicions. Aquesta restricció en les disposicions no s'ajusta al ritme real de pagaments de certificacions, causant excedents de tresoreria. Per tal de reduir el cost financer, es realitzaren operacions d'inversió per a reduir la despesa financera.

Aquestes operacions es duen a terme fins al 2007, moment en què s'implanta la pòlissa corporativa de la Generalitat de Catalunya i aquests excessos de disposicions de préstecs es dipositen en el sistema de cash-pooling. D'aquesta manera, l'excés de disposicions beneficia a tot el sistema de tresoreria de la Generalitat de Catalunya

Les operacions REPO realitzades no tenen una finalitat especulativa sinó pal·liativa dels costos financers que s'imputen a l'execució de la Línia 9 del metro de Barcelona i, per tant, els ingressos financers que s'obtenen han de reduir el valor immobilitzat.

A partir del 2008, desapareix la diferència entre ingrés i despesa gràcies a la remuneració dels saldos dipositats en el sistema de cash-pooling.

2.1.2.- Projectes de la Línia 9 del Metro de Barcelona

És del parer de la Sindicatura que una partida del 2006 per 0,41 M€ caldria registrar-la com a despesa en el compte de pèrdues i guanys.

Tal com es va al·legar en l'informe de l'exercici 2006, un cop analitzades les partides corresponents, es varen seguir les recomanacions de la Sindicatura i s'imputen a despesa en l'exercici en curs (2010).

2.1.3.- Altres construccions en curs

És del parer de la Sindicatura que en la partida d'altres construccions en curs s'hi ha imputat despeses operatives incorregudes durant l'any d'establiment. Per tant, caldria imputar-les com a despeses de primer establiment i amortitzar-les en 5 anys.

Tal com es va al·legar en l'informe de l'exercici 2006, un cop analitzades les partides corresponents per un import de 0,06 M€, es va seguir la recomanació de la Sindicatura i s'imputa a despesa en l'exercici en curs (2010).

2.2.- Convenis entre DPTOP, GISA, Ifercat i FIRA 2000. Cessió temporal d'ús de la galeria de serveis i passadís de comunicació

És del parer de la Sindicatura que els convenis relatius a la cessió temporal d'ús de la galeria de serveis cal comptabilitzar-los com una compravenda amb part del pagament ajornada i el passadís de comunicació s'ha de donar de baixa de l'immobilitzat en curs i reconèixer l'immobilitzat cedit en cessió d'acord amb les normes del Pla General de Comptabilitat Pública. Addicionalment, cal reflectir l'ingrés financer diferit en el balanç.

Tal com es va al·legar en l'informe de l'exercici 2006, el conveni de data 7 de febrer de 2006 estableix que Ifercat cedeix a Fira 2000 els drets d'ús de la galeria de serveis per un termini de 30 anys. Finalitzat aquest període, aquests drets d'ús es retornen a Ifercat així com aquells elements necessaris per al funcionament que hi hagi incorporat Fira 2000.

L'opinió d'Ifercat és que la galeria de serveis està cedida per un període determinat i finit i no és una compravenda, els saldos del balanç de situació no constitueixen un

pagament diferit de la compravenda sinó l'import a periodificar per l'ingrés que tindrà l'fercat com a contraprestació per aquesta cessió i la vida útil de la galeria de serveis i del passadís de comunicació és superior als 30 anys del conveni de cessió. Conjuntament amb l'assessorament de l'empresa auditora analitzarem la comptabilització d'aquests convenis i l'aplicació dels criteris de la Sindicatura tant pel registre de l'immobilitzat com la comptabilització dels ingressos diferits, sempre segons l'aplicació del Pla General Comptable vigent.

2.3.- Facturació d'Ifercat a GISA

Es considera que el càlcul de l'import de les despeses que factura l'fercat a GISA hauria d'estar suportat mitjançant un estudi més detallat. Adicionalment, es considera que els ingressos d'Ifercat haurien de provenir d'una altra font per equilibrar el Compte de pèrdues i guanys, i no pas de GISA.

Tal com es va al·legar en l'informe relatiu a l'exercici del 2006, per Acord del Govern de la Generalitat de Catalunya de 21 d'octubre de 2003, s'acorda la subrogació d'Ifercat en la totalitat de drets i obligacions que corresponen a la Generalitat de Catalunya en la seva condició de mandant de GISA respecte de la totalitat de les encomanes de la Línia 9. Posteriorment, per Acord del Govern de la Generalitat de Catalunya de 28 de desembre de 2004, s'acorda que l'fercat pagarà les factures corresponents a l'execució de les obres de la Línia 9 directament als adjudicataris de les mateixes. Arran dels acords esmentats, es procedeix a modificar el sistema de pagament de "certificació final d'obra", previst en els contractes formalitzats, pel sistema de pagament mitjançant "certificacions parcials o mensuals".

En virtut dels Acords de Govern i de les modificacions contractuals indicades, l'fercat ha assumit els efectes jurídics, econòmics i financers derivats de l'expressada subrogació en les encomanes de la Línia 9 i de la seva obligació de pagament de les certificacions als adjudicataris de les obres d'aquesta línia, en haver-se alliberat GISA d'aquesta responsabilitat, que han quedat oportunament recollits en el Pla Econòmic Financer d'aquest ens.

Per tal de definir i regular el nou marc de relacions entre l'fercat i GISA, derivat de les novacions contractuals operades, i als efectes de garantir un adequat equilibri de prestacions, el 29 de desembre de 2004, el Govern de la Generalitat de Catalunya autoritza la formalització d'un conveni de col·laboració entre ambdues parts.

Atès que en els contractes inicialment signats es preveu que GISA computa com a ingrés propi un 6% de l'import de les obres realment executades més la corresponent revisió de preus; atès que contra aquests ingressos GISA ha d'aplicar els costos necessaris per a portar a bon terme la gestió de l'encàrrec i tots els seus costos de funcionament; i atès que aquests costos s'han reduït pel fet que l'fercat ha assumit directament la part de gestió que s'ha indicat anteriorment; aquest conveni preveu el mecanisme de participació d'Ifercat en els ingressos percebuts per GISA per a compensar les funcions i responsabilitats que té atribuïdes.

A tot això, cal afegir que el model de facturació d'Ifercat a GISA ha produït un estalvi en el pressupost del Departament al qual està adscrit l'fercat, ja que no s'ha hagut de consignar una transferència corrent per a pagar les despeses d'Ifercat fins que aquesta empresa no ha generat ingressos d'explotació. Per tant, la finalitat d'aquesta

facturació ha estat estalviar despeses a la Generalitat de Catalunya, portant a terme una gestió eficient de la despesa.

No obstant tot l'exposat, GISA i Ifercat, assumint el criteri de la Sindicatura, aproven una modificació de la clàusula vuitena del Conveni de 29 de desembre de 2004, per a clarificar el repartiment de costos associats a les activitats relacionades amb el projecte de la Línia 9, la qual es formalitza el 24 de desembre de 2009. Addicionalment, també s'encarrega a una empresa independent un estudi detallat amb l'objecte de definir la metodologia per a determinar la facturació corresponent al tancament de cada exercici. Les conclusions d'aquest informe ja s'han aplicat en el tancament de l'exercici 2009, en base a un estudi anual detallat de les partides de despesa a incloure i de la seva correlació amb l'ingrés propi a obtenir per Ifercat.

2.4.- Subvenció de capital

Es proposa que una partida de 4,6 M€ comptabilitzada com a subvenció de capital, provenint d'un pagament de GISA d'acord amb l'acord signat entre ambdues entitats, es comptabilitzi com a ingrés en els anys que es va produir.

Tal com es va al·legar en l'informe relatiu a l'exercici del 2006, amb l'adaptació del Nou Pla General de Comptabilitat, per a l'exercici 2009 aquesta partida classificada anteriorment com a "Ingressos a distribuir en diversos exercicis" s'integrà plenament al Patrimoni d'Ifercat, on quedà dotada sense amortitzar-se, formant part dels fons propis de l'empresa.

2.5.- Creditors a curt termini

Es proposa la regularització de diferents errades de comptabilització dins el compte de creditors a curt termini.

La provisió de la despesa ja comptabilitzada es va corregir en l'exercici 2008, mentre que la despesa comptabilitzada com un abonament s'ha corregit en el present exercici 2010.

2.6.- Despeses de personal

Es considera que, al rebre Ifercat ingressos provinents de GISA, aquests es destinen a cobrir el dèficit d'explotació i, per tant, li és d'aplicació la limitació que estableix la Llei de Pressupostos.

Anualment totes les revisions salarials es comuniquen a la Direcció General de Pressupostos i Tresor, aquesta Direcció General ha respost sempre a Ifercat en el sentit que no procedeix l'emissió de l'informe previst per a la determinació o modificació de les condicions retributives del personal laboral, ja que Ifercat no es considera inclosa en l'apartat corresponent de la Llei de Pressupostos atès que no rep aportacions de la Generalitat de Catalunya.

En aquest sentit, és necessari fer notar que, tal com ja s'ha al·legat anteriorment, si bé l'ingrés per a fer front a les despeses de personal provenen de la facturació de GISA, els fons es nodreixen del pagament del 6% que fan els contractistes de les adjudicacions de les obres. Per tant, l'origen d'aquests fons és privat i no públic.

2.7.- Conveni de col·laboració Ifercat, GISA i ACA

Es proposa que s'ha d'homogeneïtzar el criteri comptable de les obligacions econòmiques durant el període de vigència del conveni

Seguint els criteris de la Sindicatura de Comptes, Ifercat seguirà un criteri homogeni a l'hora de comptabilitzar aquells contractes que tinguin una vigència superior a l'any, atesa la naturalesa de cada contracte.

2.8.- Primes d'assegurances

Es considera que cal realitzar la periodificació de la despesa en assegurances a final de cada exercici comptable segons la despesa realment meritada

Atès que els exercicis comptables fins al 2009 es troben tancats, a partir de l'exercici 2010, Ifercat aplicarà el criteri de periodificació d'aquelles despeses que tenen un període de vigència a cavall entre dos exercicis, amb especial cura de les despeses en assegurances.

TERCERA.- OBSERVACIONS AL PROJECTE D'INFORME SOBRE LA FISCALITZACIÓ DE LA CONTRACTACIÓ

3.1.- Modificació dels Estatuts d'Ifercat

Es recomana la modificació dels Estatuts d'Ifercat per tal d'adequar l'article 5, Règim jurídic de la contractació, a la normativa vigent que li és d'aplicació.

A l'objecte d'ajustar-se a aquesta recomanació, tal com ja va al·legar Ifercat en l'escrit d'al·legacions relatiu al *Projecte d'informe 20/2008-B, relatiu a l'empresa Infraestructures Ferroviàries de Catalunya. Exercici 2006*, en aquests moments, aquest ens està duent a terme les actuacions necessàries per modificar els seus Estatuts i, d'aquesta manera, considerar el TRLCAP (ara la LCSP) com a normativa d'aplicació per a la resta de contractes que celebri en el desenvolupament de llurs funcions de gestió, administració i explotació de la infraestructura ferroviària, excloses de l'aplicació de la Llei 48/1998 (ara la Llei 31/2007, de 30 d'octubre) per raó de l'import o per raó de la naturalesa dels contractes.

En aquest sentit, el Consell d'Administració d'Ifercat ha donat la conformitat a aquesta modificació, així com també a l'actualització de les referències normatives establertes en l'article 5 esmentat.

3.2.- Fraccionament de contractes

La Sindicatura fa una observació i destaca que hi podria haver fraccionament en els tres contractes menors corresponents a la contractació d'estudis relatius a la contractació de tres assegurances. S'adjudiquen a la mateixa empresa i aquesta entrega finalment un únic informe.

L'any 2006, Ifercat tramita tres contractes menors a fi de contractar tres assessoraments diferents relatius a tres assegurances diferents: assegurança per cobrir la responsabilitat civil dels consellers i administradors d'Ifercat; assegurança per cobrir

la responsabilitat civil i patrimonial d'Ifercat i assegurança per les pèrdues i danys del patrimoni d'Ifercat. En aquest sentit, l'empresa adjudicatària de cada un d'aquests contractes ha de realitzar un assessorament integral de cada una d'aquestes assegurances, acabant amb la realització dels plecs de prescripcions tècniques per a la licitació de cada una de les assegurances a contractar. Per tant, Ifercat considera que l'empresa adjudicatària no entrega un únic informe sinó que du a terme un conjunt d'actuacions, finalitzant cada un dels contractes amb la realització dels plecs esmentats.

3.3.- Limitació a la concurrència

En relació amb l'observació sobre la limitació a la concurrència, la Sindicatura manifesta que en un dels expedients Ifercat vulnera el principi de concurrència i que l'entitat hauria d'haver convidat altres empreses capacitades per la realització de l'objecte del contracte, per tal de poder valorar com a mínim tres ofertes.

En primer lloc, tal com assenyala la Sindicatura, l'observació només va referida a un dels expedients analitzats.

Pel que fa a aquesta observació, i d'acord amb l'establert en el TRLCAP, Ifercat va complir amb l'establert en el seu articulat, en virtut del qual, *"quan s'utilitzi el procediment negociat és necessari sol·licitar l'oferta d'empreses capacitades per a la realització de l'objecte del contracte, sense que el seu número sigui inferior a tres..."*. Per tant, en aquest cas, complint amb l'establert en el TRLCAP, Ifercat va sol·licitar oferta a tres empreses capacitades per a la realització de l'objecte del contracte, juntament amb altres requisits. Les empreses a qui es va sol·licitar l'oferta estaven plenament capacitades per a realitzar la prestació objecte del contracte, requisit que és fàcil de comprovar.

A tot això, cal afegir el que ha declarat la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de l'Estat *"(...) un procedimiento de adjudicación se adecuará más al espíritu de la norma cuanto más garantizado esté el principio de libre concurrencia. Ello tratándose del procedimiento negociado se cumple a través del requisito de publicidad, cuando proceda, y, en otro caso, mediante la solicitud de ofertas a empresas capacitadas. Sin embargo es principio general del Derecho que nadie está obligado a hacer lo imposible ("ad impossibilia nemo tenetur") razón por la cual, si, solicitadas las ofertas que la Ley exige, solo se hubieran presentado dos o, incluso, una, el órgano de contratación no está obligado seguir solicitando más hasta conseguir que se presenten tres"*. La conclusió, per tant, de la Junta Consultiva de Contractació de l'Estat és que *"una vez solicitadas ofertas a tres empresas capacitadas, si no presentan ofertas las tres, no es necesario seguir formulando solicitudes..."* (Informe 65/09, de 23 de julio de 2010 "Procedimiento negociado; empresas capacitadas")

No obstant l'anterior, destacar que, actualment, i respecte als procediments tramitats mitjançant el procediment negociat, Ifercat sempre que és possible sol·licita oferta a cinc empreses capacitades per la realització de l'objecte del contracte.

3.4.- Gestió de la contractació

Pel que fa a l'observació relativa a la gestió de la contractació, la Sindicatura assenyala els aspectes següents: s'ha trobat que diversos documents no tenen el

registre d'entrada i, per tant, no queda constància oficial de l'entrada; alguns expedients de contractació estan incomplets i/o la documentació està repartida entre els tècnics; pel que fa a les pròrrogues i modificats dels contractes en dos expedients cal que estiguin en el mateix expedient físic que el contracte principal.

3.4.1. - Documents que no tenen el registre d'entrada

En primer lloc, és necessari aclarir que alguns dels documents que no tenen registre d'entrada són únicament els documents objecte de la prestació, és a dir, els estudis, informes, etc. que ha de lliurar l'adjudicatari. Aquest fet bàsicament ve donat perquè, en aquells moments, l'adjudicatari lliura l'objecte de la prestació directament al responsable del contracte, sense passar per la recepció.

Hores d'ara, i pel que fa a aquest tipus de documents, l'fercat deixa constància de l'entrada i sortida d'aquests mitjançant el segell de registre d'entrada i sortida corresponent.

3.4.2.- Alguns expedients de contractació estan incomplets i/o la documentació està repartida entre els tècnics

Igual que en l'apartat anterior, cal aclarir que la documentació a què es fa referència és la documentació objecte de la prestació, això és, com ja s'ha assenyalat abans, els estudis, els informes, etc. En aquest sentit, de vegades, aquesta documentació es troba en possessió dels tècnics, bàsicament, pel fet que aquests treballen amb aquesta documentació. O dit d'una altra manera, són eines o instruments necessaris per al treball diari del personal d'fercat. És per això que, si bé sembla que els expedients de contractació estan incomplets per estar determinada documentació en possessió dels tècnics, la que ho està és per motius de treball.

3.4.3.- Les pròrrogues i els modificats dels contractes han d'estar en el mateix expedient físic que el contracte principal

l'fercat archiva les pròrrogues i els modificats dels contractes en el mateix expedient físic que el contracte principal.

3.5.- Addenda per a la modificació de diversos contractes de la Línia 9 del metro

És parer de la Sindicatura que l'adquisició d'aquests nous equips d'excavació addicionals suposen una modificació dels contractes inicials adjudicats per GISA i, per tant, s'hauria d'haver formalitzat mitjançant la tramitació d'un contracte modificat de l'obra principal. A més, tenint en compte l'import de la modificació prevista en l'addenda i l'existència d'un modificat (M1) anterior, es produeix una alteració substancial de les condicions previstes en el contracte inicial i, per tant, caldria haver realitzat una nova licitació mitjançant un procediment que garantis els principis de publicitat i concurrència.

Tal com fa constar la Sindicatura en l'apartat de l'informe relatiu a la fiscalització de la contractació, aquest contracte no és un contracte gestionat per l'fercat. Com assenyala la Sindicatura, aquest és un contracte adjudicat per GISA, cosa per la qual, l'al·legació que a continuació s'exposa ha estat facilitada per GISA. Per això, es copia literalment el seu redactat:

“L'adquisició de nous equips d'excavació addicionals no modifica les condicions del projecte i, per tant, no és una modificació substancial, donat que les característiques de l'obra a executar no es modifiquen, és a dir, el traçat, les estructures i tots els elements i sistemes constructius que defineixen el que s'ha de construir i la seva idoneïtat no es veuen modificats. Per tant, la incorporació dels equips addicionals d'excavació no altera el projecte vigent en els aspectes tècnics i no dóna lloc a la redacció d'un projecte modificat, indispensable per la tramitació d'un contracte modificat. A més, l'adquisició d'equips addicionals d'excavació del túnel no és contrari al plec de bases de la licitació de l'obra i a l'oferta del contractista.

D'altra banda, les modificacions introduïdes en l'M1 consistents en:

- 1. Tractament del terreny necessaris per garantir l'estabilitat del terreny.*
- 2. Adaptació del traçat del túnel a la nova ubicació de les estacions i per permetre l'encreuament per sobre de la futura L2.*
- 3. Modificació del pou d'entrada de la tuneladora de Can Tunis.*
- 4. Actuacions prèvies necessàries per permetre el pas de la tuneladora per la futura estació de Motors.*

no suposen una alteració substancial de les condicions previstes en el contracte adjudicat, donat que fan referència a la millora de les condicions de seguretat de l'execució del túnel, l'ajust del traçat en planta és inferior a 10 metres, la modificació del pou d'entrada de la tuneladora millora l'afectació del trànsit del Passeig de la Zona Franca i les actuacions prèvies per al pas de la tuneladora per l'Estació de Motors només afecten els desviaments de trànsit i dels serveis afectats per tal d'incorporar un petit recinte entre pantalles necessari prèviament pel pas de la tuneladora.”

Per tot l'exposat i al·legat,

SOL·LICITO:

Es tingui lfercat per comparegut en el tràmit d'al·legacions; es tinguin per efectuades les al·legacions que es contenen en aquest escrit i, en el seu mèrit, siguin tingudes en compte en la redacció de l'informe definitiu o s'acordi la seva inclusió i constància en l'informe 57/2009-B de la Sindicatura de Comptes de Catalunya.

Barcelona, 3 de gener de 2011

La presidenta

[Signatura, il·legible]

Pilar de Torres i Sanahuja

7. RESPOSTA A LES AL·LEGACIONS

Un cop revisades les al·legacions presentades per Infraestructures Ferroviàries de Catalunya, no s'ha alterat el text original de l'informe per entendre que les al·legacions trameses són explicacions que confirmen la situació descrita en l'informe o perquè no es comparteixen els judicis exposats.

Sindicatura de Comptes de Catalunya
Av. Litoral, 12-14
08005 Barcelona
Tel. +34 93 270 11 61
Fax +34 93 270 15 70
sindicatura@sindicatura.cat
www.sindicatura.cat

Elaboració del document PDF: març del 2011

Dipòsit legal de la versió enquadernada
d'aquest informe: B-14060-2011